Európsky parlament
2024-2029

PRIJATÉ TEXTY

P10_TA(2026)0215

Správa Komisie o Turecku za rok 2025

Uznesenie Európskeho parlamentu zo 17. júna 2026 o správe Komisie o Turecku za rok 2025 (2025/2256(INI))

Európsky parlament,

– so zreteľom na závery Európskej rady zo 17. a 18. apríla 2024, 30. júna 2023, 23. júna 2022, 24. júna 2021 a 12. decembra 2019 a na všetky predchádzajúce príslušné závery Rady a Európskej rady,

– so zreteľom na členstvo Turecka v Rade Európy a NATO,

– so zreteľom na Dohodu medzi Európskou úniou a Tureckou republikou o readmisii osôb s neoprávneným pobytom[1] (dohoda o readmisii osôb medzi EÚ a Tureckom),

– so zreteľom na vyhlásenie členov Európskej rady z 25. marca 2021 o Turecku,

– so zreteľom na vyhlásenia Rady o EÚ a Turecku z 18. marca 2016 a Európskej rady z 29. novembra 2015,

– so zreteľom na rokovací rámec EÚ pre Turecko z 3. októbra 2005,

– so zreteľom na vyhlásenie, ktoré vydalo Európske spoločenstvo a jeho členské štáty 21. septembra 2005 v nadväznosti na vyhlásenie Turecka pri podpise dodatkového protokolu k Ankarskej dohode 29. júla 2005,

– so zreteľom na závery Rady z 11. decembra 2006 a 6. marca 2020 a na závery zo zasadnutia predsedníctva Európskej rady v Kodani z 21. a 22. júna 1993, známe aj ako kodanské kritériá,

– so zreteľom na závery predsedníctva Rady o rozšírení zo 16. decembra 2025 a na závery Rady zo 17. decembra 2024 a z 12. decembra 2023,

---

[1] Ú. v. EÚ L 134, 7.5.2014, s. 3, ELI: http://data.europa.eu/eli/agree_internation/2014/252/oj.

– so zreteľom na medzinárodné morské právo, ako sa uvádza v Dohovore Organizácie Spojených národov o morskom práve (ďalej len „UNCLOS“), ktorým sa stanovuje právny rámec upravujúci morské zóny a zvrchované práva pobrežných štátov,

– so zreteľom na oznámenie Komisie zo 4. novembra 2025 s názvom Oznámenie o politike rozširovania EÚ za rok 2025 (COM(2025)0690) a na sprievodný pracovný dokument útvarov Komisie s názvom Správa o Turecku za rok 2025 (SWD(2025)0756),

– so zreteľom na osobitnú správu Európskeho dvora audítorov č. 6/2024 z 24. apríla 2024 s názvom „Nástroj pre utečencov v Turecku – Prínosný pre utečencov a hostiteľské komunity, ale jeho vplyv a udržateľnosť zatiaľ nie sú zabezpečené“,

– so zreteľom na spoločné oznámenia Komisie a vysokého predstaviteľa Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku z 29. novembra 2023 (JOIN(2023)0050) a 22. marca 2021 (JOIN(2021)0008) o aktuálnom stave politických, hospodárskych a obchodných vzťahov medzi EÚ a Tureckom,

– so zreteľom na oznámenie Komisie z 25. septembra 2025 s názvom Deviata výročná správa o nástroji pre utečencov v Turecku (COM(2025)0517),

– so zreteľom na uznesenie Európskeho výboru regiónov z 3. apríla 2025 o zatýkaní tureckých primátorov a starostov a útoku na miestnu demokraciu v Turecku,

– so zreteľom na stanovisko Európskeho výboru regiónov z 5. marca 2026 k balíku týkajúcemu sa rozširovania – západný Balkán a Turecko,

– so zreteľom na základné zásady medzinárodného práva a Chartu OSN, dohody na vysokej úrovni medzi vedúcimi predstaviteľmi oboch komunít na Cypre z rokov 1977 a 1979 a príslušné rezolúcie Bezpečnostnej rady OSN (ďalej len „BR OSN“) o Cypre vrátane rezolúcie č. 186 (1964) zo 4. marca 1964, ktorá potvrdzuje zvrchovanosť Cyperskej republiky, rezolúcií č. 541 (1983) a č. 550 (1984) z 11. mája 1984 o secesionistických akciách na Cypre, rezolúcie č. 789 (1992) z 25. novembra 1992, na vyhlásenie predsedníctva BR OSN z 23. júla 2021 o Varoši, vyhlásenie predsedníctva BR OSN a uznesenia Bezpečnostnej rady OSN o mierových silách OSN na Cypre (UNFICYP), ktorých mandát bol predĺžený do 31. januára 2027 rezolúciou č. 2815 (2026),

– so zreteľom na článok 46 Európskeho dohovoru o ľudských právach (ďalej len „EDĽP“), v ktorom sa uvádza, že zmluvné strany sa zaväzujú dodržiavať konečný rozsudok Európskeho súdu pre ľudské práva (ďalej len „ESĽP“) vo všetkých konaniach, ktorých sú účastníkmi, a na z neho vyplývajúcu povinnosť Turecka vykonávať všetky rozsudky Európskeho súdu pre ľudské práva,

– so zreteľom na príslušné uznesenia Výboru ministrov Rady Európy,

– so zreteľom na vyhlásenie 12(2025) Kongresu miestnych a regionálnych samospráv Rady Európy z 27. marca 2025 s názvom Prepustenia starostov v Turecku,

– so zreteľom na správu, ktorú prijala Benátska komisia Rady Európy na svojom zasadnutí 9. a 10. októbra 2025 o vplyve vyšetrovacej väzby starostov na vykonávanie miestnej demokratickej správy vecí verejných,

– so zreteľom na svetový rebríček slobody tlače za rok 2025, ktorý uverejnila organizácia Reportéri bez hraníc,

– so zreteľom monitorovaciu správu za rok 2025 uverejnenú v rámci mechanizmu Media Freedom Rapid Response,

– so zreteľom na Dohovor OSN o odstránení všetkých foriem diskriminácie žien a na Istanbulský dohovor,

– so zreteľom na index vnímania korupcie z roku 2025, ktorý 10. februára 2026 zverejnila organizácia Transparency International,

– so zreteľom na dokument Medzinárodného menového fondu (ďalej len „MMF“) z 22. novembra 2025 s názvom Turecká republika: Záverečné vyhlásenie zamestnancov misie podľa článku IV z roku 2025,

– so zreteľom na Globálnu správu o rozdieloch medzi ženami a mužmi za rok 2025, ktorú 11. júna 2025 zverejnilo Svetové ekonomické fórum,

– so zreteľom na vyhlásenie organizácie UNESCO z 10. júla 2020 o chráme Hagia Sofia a na príslušné rozhodnutie Výboru UNESCO pre svetové dedičstvo 44 COM 7B.58 (2021) a 45 COM 7B.58 (2023) o historických oblastiach Istanbulu prijaté na jeho 44. a 45. zasadnutí,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 11. marca 2026 o stratégii rozširovania EÚ[2],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 29. februára 2024 o prehĺbení integrácie EÚ s ohľadom na budúce rozšírenie[3],

– so zreteľom na svoje uznesenie z 12. februára 2026 o cielenom vyhostení zahraničných novinárov a kresťanov v Turecku pod zámienkou národnej bezpečnosti[4],

---

2 Prijaté texty, P10_TA(2026)0077.
3 Ú. v. EÚ C, C/2024/6746, 26.11.2024, ELI: http://data.europa.eu/eli/C/2024/6746/oj.
4 Prijaté texty, P10_TA(2026)0047.

– so zreteľom na všetky svoje predchádzajúce uznesenia o Turecku,

– so zreteľom na svoje uznesenia o Cypre,

– so zreteľom na svoje uznesenie z 15. apríla 2015 o 100. výročí genocídy Arménov[5],

– so zreteľom na článok 55 rokovacieho poriadku,

– so zreteľom na správu Výboru pre zahraničné veci (A10-0106/2026),

A. keďže Turecko je naďalej kandidátom na pristúpenie k EÚ; keďže členstvo v EÚ zostáva opakovane deklarovaným politickým cieľom tureckej vlády, hoci priepasť medzi hodnotami a zásadami zakotvenými v článku 2 Zmluvy o Európskej únii a niektorými politikami EÚ naďalej rastie; keďže Turecko musí dôveryhodne preukázať svoj záväzok k užším vzťahom a zosúladeniu s Európskou úniou, dodržiavať a presadzovať kodanské kritériá vrátane zahraničnej a bezpečnostnej politiky EÚ, normalizovať svoje vzťahy so všetkými členskými štátmi EÚ a udržiavať dobré susedské vzťahy s EÚ a všetkými jej členskými štátmi s cieľom oživiť svoju európsku perspektívu; keďže Turecku bola opakovane adresovaná výzva, aby sa zdržalo všetkých krokov, ktoré narušujú zvrchovanosť a zvrchované práva všetkých členských štátov EÚ a sú v rozpore s medzinárodným právom a právom EÚ;

B. keďže prístupové rokovania s EÚ sú od roku 2018 v podstate pozastavené v dôsledku zhoršenia v oblasti právneho štátu a demokracie v Turecku a vzhľadom na napäté bilaterálne vzťahy v tom čase;

C. keďže Komisia vo svojej najnovšej správe o pokroku za rok 2025 opäť identifikovala závažné zhoršenie situácie v oblasti právneho štátu a zhoršujúcu sa situáciu v oblasti ľudských práv v Turecku v porovnaní s predchádzajúcim vykazovaným obdobím v roku 2024 a nastolila otázky o dodržiavaní základných demokratických zásad;

D. keďže stav nezávislosti súdnictva je naďalej mimoriadne alarmujúci, a to aj napriek jedenástim balíkom reforiem súdnictva, ktoré turecká vláda schválila od roku 2019; keďže ústavný poriadok krajiny je ohrozený, lebo autoritu ústavného súdu oslabujú súdy nižších stupňov, ktoré odmietajú vykonávať jeho rozhodnutia;

E. keďže pred zákonom sa zjavne uplatňuje dvojaký meter, o čom svedčí veľmi rozdielne zaobchádzanie v podobných prípadoch, najmä v politických alebo verejne exponovaných súdnych konaniach, či v prípadoch súvisiacich s obvineniami z urážky štátnych predstaviteľov;

---

5 Ú. v. EÚ C 328, 6.9.2016, s. 2.

F. keďže Turecko systematicky zneužíva trestné právo a protiteroristické zákony na zásahy proti voleným činiteľom, opozičným politikom a obhajcom ľudských práv; keďže nedávne obdobie bolo poznačené vážnym zhoršením demokratických noriem a procesov v Turecku na miestnej i národnej úrovni v dôsledku súdnych rozhodnutí a vládneho nátlaku na opozičných starostov a obce; keďže od miestnych volieb v marci 2024 bolo zatknutých a odvolaných z funkcie najmenej 39 starostov z opozičných strán, konkrétne 29 z Republikánskej ľudovej strany (ďalej len „CHP“) a 10 zo Strany ľudovej rovnosti a demokracie (ďalej len „DEM“); keďže v 13 prípadoch boli starostovia nahradení správcami vymenovanými vládou;

G. keďže po zdĺhavom právnom procese vydal 21. mája 2026 krajský odvolací súd v Ankare rozhodnutie o absolútnej neplatnosti („mutlak butlan“) týkajúce sa straníckeho kongresu CHP v roku 2023, čím zrušil voľby, ktorými sa do funkcie dostal predseda Özgür Özel a súčasné vedenie strany; keďže toto rozhodnutie súdu bolo napriek možným odvolaniam sprevádzané osobitným súdnym príkazom s cieľom fakticky odvolať zvolené vedenie a preniesť jeho právomoc na bývalého predsedu Kemala Kılıçdaroğlua a predchádzajúce stranícke zhromaždenie; keďže o tri dni neskôr, 24. mája 2026, turecká poriadková polícia na žiadosť tímu bývalého predsedu Kılıçdaroğlua vtrhla do ústredia CHP v Ankare, pričom použila slzný plyn a násilie na vykonanie súdneho rozhodnutia, ktorým sa zbavil zvoleného vedenia a obnovil predchádzajúce vedenie;

H. keďže demokraticky zvolený starosta Istanbulu Ekrem İmamoğlu je od 19. marca 2025 vo väzení na základe vykonštruovaných obvinení, ktoré nesú znaky politického nátlaku, pričom dochádza k neskrývanému porušovaniu základných zásad trestného práva, ako je zásada individuálnej zodpovednosti; keďže sa to všeobecne považuje za pokus o politické odstránenie hlavného opozičného kandidáta v nasledujúcich prezidentských voľbách;

I. keďže Veľkému národnému zhromaždeniu Turecka je v súčasnosti predložených približne 800 spisov so žiadosťou o zrušenie poslaneckej imunity súčasných poslancov parlamentu; keďže prevažná časť žiadostí sa týka poslancov opozičných strán, najmä DEM a CHP;

J. keďže Turecko je členom Rady Európy, a preto je právne viazané rozsudkami ESĽP; keďže Turecko v súčasnosti čelí historickým konaniam o nesplnení povinnosti, pretože neuplatňuje zásadné rozsudky ESĽP; keďže Turecko sa neustále radí medzi krajiny, v prípade ktorých sa najčastejšie zisťuje, že porušujú ľudské práva a základné slobody chránené EDĽP; keďže v januári 2026 malo Turecko najvyšší počet prebiehajúcich konaní na ESĽP, ktorý tvoril viac než tretinu celkového počtu prípadov na tomto súde;

K. keďže organizácia Freedom House označila Turecko za „neslobodné“ a úroveň slobody v krajine za posledných jedenásť rokov zaznamenala jeden z najhorších poklesov na svete; keďže zo svetového rebríčka slobody tlače za rok 2025 vyplýva ďalšie zhoršenie a Turecko sa umiestnilo na 159. mieste zo 180 krajín v oblasti slobody tlače, pričom v správe sa zdôrazňuje, že v Turecku sa presadzuje autoritárske vládnutie, spochybňuje sa pluralita médií a používajú sa všetky možné prostriedky na oslabenie kritiky; keďže podľa správ organizácie Reportéri bez hraníc a správ o monitorovaní médií BIA bolo v roku 2025 uväznených 20 až 29 novinárov, traja ďalší boli celé mesiace držaní v domácom väzení a desiatky ďalších boli podrobené súdnej kontrole spôsobom, ktorým sa porušovala ich sloboda pohybu; keďže v tom istom období bolo zadržaných alebo násilne predvedených na výsluch políciou celkovo 58 novinárov;

L. keďže Turecko sa v globálnom indexe rodových rozdielov za rok 2025 umiestnilo na 135. mieste zo 146 krajín, čo podčiarkuje závažnú rodovú nerovnosť a systémové zlyhania pri ochrane práv žien; keďže podľa údajov platformy We Will Stop Femicide Platform došlo v roku 2025 k 297 podozrivým úmrtiam žien a 294 vraždám žien, zatiaľ čo iné zdroje nahlásili až 420 prípadov; keďže v roku 2025 došlo v Turecku k rekordnému nárastu podozrivých úmrtí žien; keďže absencia komplexného oficiálneho systému zberu údajov o prípadoch femicídy naďalej predstavuje vážny problém; keďže Turecko vyčnieva ako jedna z krajín OECD, ktoré sú najviac zasiahnuté násilím páchaným na ženách;

M. keďže podľa miestnych organizácií ľudských práv IHD a TIHV dosiahol počet väzňov v Turecku k 2. decembru 2025 rekordných 433 543 osôb, čo predstavuje sedemnásobný nárast za ostatné dve desaťročia, pričom ďalších 460 921 osôb bolo pod súdnym dohľadom; keďže tieto organizácie zdokumentovali aj 1 412 chorých väzňov vrátane 335 väzňov vo vážnom stave; keďže turecké väznice fungujú nad rámec svojich kapacít, čo vedie k zhoršovaniu problémov, ako je preplnenosť, nevhodné prostredie na život a obmedzený prístup k základným zdrojom; keďže sa zvýšil počet správ o porušovaní ľudských práv vo väzniciach;

N. keďže podľa organizácie Transparency International dosiahlo Turecko v indexe vnímania korupcie za rok 2025 skóre 31 zo 100, pričom kleslo zo skóre 50 zo100 v roku 2013 na zatiaľ najnižšie hodnotenie, čo znamená, že Turecko je v súčasnosti na 124. mieste zo 180 krajín; keďže viac ako deväť rokov po prijatí hodnotiacej správy Skupiny štátov proti korupcii Rady Európy (ďalej len „GRECO“) o Turecku vo štvrtom kole boli v plnom rozsahu vykonané len 3 z 22 odporúčaní obsiahnutých v správe;

O. keďže Turecko predstavuje rozmanitú multietnickú spoločnosť v komplexnom regióne poznačenom napätou situáciou;

P. keďže Turecko prechádza politickým procesom s názvom Turecko bez terorizmu, ktorého cieľom ukončiť politické násilie a nájsť politické riešenie kurdskej otázky;

Q. keďže okrem prístupového procesu je potrebná konštruktívna angažovanosť vo vzťahoch medzi EÚ a Tureckom, keďže Turecko je členom NATO a kľúčovým partnerom pre stabilitu v širšom regióne východného Stredozemia a v oblasti obchodu, hospodárskych vzťahov, bezpečnosti, migrácie a spolupráce v boji proti terorizmu; keďže spolupráca s Tureckom napreduje vo viacerých oblastiach politiky spoločného záujmu, a to aj prostredníctvom dialógov na vysokej úrovni o odstraňovaní prekážok obchodu a intenzívnejšej spolupráce v oblasti predchádzania obchádzaniu sankcií, a mohla by ďalej napredovať postupným, primeraným a zvratným spôsobom v plnom súlade so závermi Európskej rady z apríla 2024,

R. keďže Turecko je naďalej hostiteľskou krajinou jednej z najväčších populácií utečencov na svete; keďže spolupráca medzi EÚ a Tureckom v oblasti riadenia migrácie, bezpečnosti a regionálnej stability má naďalej strategický význam a prispieva k zníženiu počtu nelegálnych a nebezpečných prechodov na trase cez východné Stredozemie do Európy a k záchrane životov na mori; keďže od roku 2011 poskytla EÚ takmer 12,5 miliardy EUR na podporu utečencov a hostiteľských komunít v Turecku;

S. keďže zosúladenie Turecka so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ dosiahlo historicky najnižšiu úroveň 4 % v roku 2025 v porovnaní so 6 % v roku 2024; keďže ide o zďaleka najnižšiu úroveň zosúladenia spomedzi všetkých kandidátskych krajín; keďže tento ukazovateľ nezaznamenáva všetky úrovne zosúladenia danej kandidátskej krajiny v oblasti zahraničnej a bezpečnostnej politiky;

T. keďže napätie medzi EÚ a Tureckom v súvislosti so situáciou vo východnom Stredozemí sa zmiernilo, ale neskončilo;

U. keďže Turecko naďalej zohráva významnú úlohu v sýrskom konflikte; keďže Turecko uskutočnilo rozsiahle vojenské operácie na sýrskom území, zamerané najmä na oblasti ovládané Kurdmi, a okupuje územia v severnej Sýrii, pričom obe tieto akcie predstavujú porušenie medzinárodného práva;

V. keďže vojenské operácie proti iránskemu režimu budú mať pre Turecko dôsledky vzhľadom na jeho geografickú blízkosť, a to aj pre účinky presahovania, najmä pokiaľ ide o obnovenie migračných tlakov; keďže Turecko čelilo niekoľkým raketovým hrozbám voči svojmu územiu pochádzajúcim z Iránu, ktoré boli úspešne neutralizované prostredníctvom integrovaného systému protivzdušnej a protiraketovej obrany NATO;

W. keďže obchodné vzťahy medzi EÚ a Tureckom sú mimoriadne rozsiahle, zahŕňajú vysoko integrované dodávateľské reťazce, a v

roku 2024 dosiahli viac ako 210 miliárd EUR, pričom Turecko je piatym najväčším obchodným partnerom EÚ a EÚ je zďaleka najväčším obchodným partnerom Turecka, ako aj jeho hlavným zdrojom priamych zahraničných investícií;

X. keďže hospodárstvo Turecka bolo zasiahnuté vysokou infláciou, nestabilitou meny a štrukturálnymi problémami, čo malo priamy vplyv na pracovníkov, domácnosti a sociálnu súdržnosť; keďže počas posledných dvoch rokov sa tento negatívny trend podarilo zastaviť a korigovať pomocou rozumných makroekonomických politík, ktorých účinnosť sa však prejaví až po určitom čase;

Y. keďže turecký štátni príslušníci sa podieľajú druhým najvyšším počtom na spracovaných žiadostiach o víza EÚ;

Z. keďže Turecko bude v novembri 2026 hostiť 31. konferenciu Organizácie Spojených národov o zmene klímy v Antalyi, a preto by malo preukázať dôveryhodný záväzok plniť svoje ciele v oblasti znižovania emisií CO_2 a zvýšiť ambície svojej politiky v oblasti klímy;

AA. keďže významní predstavitelia opozície sa nedávno otvorene vyslovili za obnovenie vzťahov medzi EÚ a Tureckom; keďže bývalý spolupredseda Ľudovodemokratickej strany (ďalej len „HDP“) Selahattin Demirtaș vyzval na obnovenie prístupového procesu Turecka s tým, že napriek všetkým ťažkostiam a súčasným nedostatkom by to mohlo viesť k opatreniam v oblasti demokratických reforiem a vytvoriť pákový efekt pre všetky zainteresované strany; keďže predseda CHP Özgür Özel sa v liste adresovanom zainteresovaným stranám EÚ vyslovil za inkluzívnejšie a strategickejšie chápanie spolupráce medzi EÚ a Tureckom, pričom opätovne potvrdil podporu perspektívy plného členstva v EÚ a zdôraznil, že prehĺbenie inštitucionálnej a hospodárskej integrácie – vrátane procesu „Made in Europe“ – bude slúžiť ako dôležitá páka na upevnenie demokracie, ľudských práv a právneho štátu v Turecku; keďže kandidát CHP na prezidenta a starosta Istanbulu Ekrem İmamoğlu v liste vyjadril názor, že rozviazaním vzťahov s Tureckom by sa oslabila podpora demokratickej transformácie v krajine zo strany EÚ; keďže ďalej vyzval na zásadovú postupnú obnovu vzťahov vrátane stabilnej angažovanosti zakotvenej v kodanských kritériách a na urýchlené začatie rokovaní o modernizácii colnej únie ako prostriedku na zachovanie úzkeho zosúladenia Turecka s normami EÚ a na posilnenie transparentnosti, konkurencieschopnosti a právneho štátu;

Záväzok v súvislosti s pristúpením k EÚ

1. opakuje uznanie dlhodobých ambícií väčšiny tureckého ľudu v súvislosti s pristúpením k EÚ a zachovaním štatútu Turecka ako kandidátskej krajiny napriek pretrvávajúcemu nedostatku pokroku a politickej vôle; uznáva únavu, ktorá v dôsledku toho naďalej rastie medzi zainteresovanými stranami na oboch stranách procesu;

zdôrazňuje však, že akýkoľvek vývoj v prístupovom procese si vyžaduje konkrétny pokrok pri dodržiavaní zásad právneho štátu a demokratických procesov, a domnieva sa, že bez takéhoto pokroku nemožno proces pristúpenia Turecka k EÚ obnoviť;

2. zdôrazňuje normatívny, netransakčný charakter procesu pristúpenia k EÚ založený na dosiahnutých výsledkoch, ktorý je podmienený splnením kodanských kritérií a nie je viazaný žiadnou lehotou; zdôrazňuje, že toto splnenie si vyžaduje stabilné inštitúcie, ktoré zaručujú demokraciu, právny štát, ľudské práva, rešpektovanie a ochranu menšín, dobré susedské vzťahy, uznanie všetkých členských štátov, dodržiavanie medzinárodného práva a zosúladenie so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ;

3. s poľutovaním konštatuje, že napriek opakovaným vyhláseniam tureckej vlády, v ktorých sa opätovne zaviazala k cieľu členstva v EÚ, sa neriešia pretrvávajúce a vážne obavy uvedené v jej predchádzajúcich správach týkajúce sa nedostatkov ovplyvňujúcich prístupový proces vrátane pokračujúceho podkopávania ľudských práv a priestoru občianskej spoločnosti a že v poslednom období bolo zdokumentované dokonca ďalšie závažné zhoršenie situácie v oblasti právneho štátu a zhoršujúcu sa situáciu v oblasti ľudských práv, pričom ide o pokračujúci trend, ktorý v poslednom desaťročí posúva krajinu k autoritárskemu modelu; považuje túto pokračujúcu nečinnosť za jasný dôkaz toho, že turecká vláda nemá skutočnú politickú vôľu k reformám ani k obnoveniu prístupového procesu;

4. vyzýva tureckú vládu, aby prešla od rétoriky k činom a namiesto nariekania nad tým, ako dlho Turecko čaká pred dverami EÚ, preukázala prostredníctvom konkrétnych a všeobecne vnímaných opatrení svoju skutočnú vôľu riešiť pretrvávajúce nedostatky v oblasti právneho štátu, ľudských práv, demokratických noriem, slobody tlače a základných slobôd, ako aj čo sa týka dodržiavania dobrých susedských vzťahov a medzinárodného práva; okrem iných naliehavých opatrení zdôrazňuje najmä potrebu posilniť nezávislosť súdnictva, chrániť slobodu prejavu, chrániť novinárov a práva miestnych orgánov a ukončiť politicky motivované súdne procesy;

5. opakuje však, že hoci proces pristúpenia od roku 2018 nepokročil, Turecko je naďalej krajinou strategického významu a spojencom v NATO, ako aj krajinou, s ktorou má EÚ vzťahy na viacerých úrovniach, ktoré siahajú od oblasti obchodu, hospodárstva a riadenia migrácie až po zahraničnú, regionálnu a bezpečnostnú politiku; zdôrazňuje význam Turecka pre regionálny bezpečnostný rámec a stabilitu, ako aj pre bezpečnosť Ukrajiny vzhľadom na ruskú agresiu; zdôrazňuje však, že rastúce rozdiely v zahraničnej politike sú sotva zlučiteľné s európskou bezpečnostnou a obrannou architektúrou; dôrazne podporuje rozvoj kooperatívneho a vzájomne prospešného vzťahu s Tureckom v každej oblasti spoločného záujmu, a to postupným, primeraným a reverzibilným spôsobom, ktorý je v súlade

so závermi Európskej rady z apríla 2024 a viazaný medzinárodným právom a zameraný na jeho presadzovanie;

6. vyjadruje nádej na zmenu kurzu v angažovanosti tureckej vlády v základných otázkach, ktoré sú jadrom procesu pristúpenia k EÚ, čo by umožnilo rozvíjať vzťahy medzi EÚ a Tureckom smerom k užšiemu partnerstvu s výhľadom na možné opätovné otvorenie prístupového procesu v budúcnosti;

7. je hlboko znepokojený chabým hlasom a nepostačujúcimi vyhláseniami ostatných inštitúcií EÚ a mnohých členských štátov EÚ v súvislosti s narúšaním právneho štátu v Turecku; zdôrazňuje, že neschopnosť vysokých predstaviteľov EÚ dôsledne a verejne riešiť pokračujúci úpadok demokracie – najmä počas oficiálnych návštev v krajine – predstavuje riziko ďalšieho odcudzenia tureckej občianskej spoločnosti a narušenia obrazu a dôveryhodnosti EÚ, a to aj v najviac proeurópsky orientovaných segmentoch tureckej spoločnosti, čo si vyžiada dlhý čas na nápravu; vyzýva veľvyslanca EÚ a veľvyslancov členských štátov EÚ v Turecku, aby obnovili návštevy významných uväznených osobností, zúčastnili sa na príslušných súdnych procesoch, verejne sa postavili proti pokračujúcim útokom na politické strany a členov opozície a nesúhlasných hlasov a aby v tejto súvislosti systematicky upozorňovali turecké orgány na obavy a zároveň udržiavali úzku spoluprácu s občianskou spoločnosťou;

Jadro prístupového procesu: demokracia, právny štát a základné práva

8. vyjadruje vážne znepokojenie nad pokračujúcim vážnym zhoršovaním právneho štátu a nedostatočnou nezávislosťou súdnictva v Turecku v rámci hlboko zakoreneného autoritárskeho výkladu prezidentského systému; vyjadruje poľutovanie nad represívnym a svojvoľnými právnymi rozhodnutiami tureckého súdnictva voči politikom, novinárom, právnikom, aktivistom, umelcom a všetkým, ktorí sa odvážia vyjadriť kritický názor; ďalej vyjadruje poľutovanie nad zmenšujúcim sa priestorom pre slobodu médií, občiansky aktivizmus a právo na zhromažďovanie v krajine a vyzýva vládu, aby tento trend zvrátila, než bude neskoro; vyzýva na prijatie štrukturálnych opatrení, ktoré umožnia výrazné zlepšenie nezávislosti súdnictva;

9. vyjadruje poľutovanie nad nedostatočnou nestrannosťou a nezávislosťou a nad rozsiahlym využívaním dvojakých noriem v súdnictve zo strany prokurátorov aj sudcov, najmä v súvislosti s prípadmi urážok úradníkov alebo obvinení z korupcie; konštatuje, že s vládnymi podporovateľmi sa nezaobchádza rovnako ako s členmi opozície; ďalej vyjadruje poľutovanie nad nezákonnou praxou odvolávania a svojvoľného vysídľovania sudcov pracujúcich na politických prípadoch, čo výrazne ovplyvňuje nestrannosť procesu; vyzýva turecké súdnictvo, aby ukončilo využívanie dôkazov od tajných svedkov, čo je prax, ktorá sa často opakuje vo významných prípadoch a pri ktorej sa dôkazy prijímajú bez overenia, čo

predstavuje jasné porušenie práva na spravodlivý proces a je v rozpore s judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva; zdôrazňuje, že toto zneužívanie súdnych konaní vedie k závažnému porušovaniu právnej prezumpcie neviny v rozpore s medzinárodnými právnymi záväzkami a tureckým vnútroštátnym právom; je znepokojený správami o vážnom zhoršení kvality súdnych konaní v Turecku, ktoré sa prejavuje najmä v nízkej kvalite obžalôb, ktoré sú v rozpore s vnútroštátnymi aj medzinárodnými právnymi normami; poukazuje na tureckú radu sudcov a prokurátorov a jej zjavný nedostatok nezávislosti od vlády pri výbere, nábore a povyšovaní sudcov a prokurátorov ako na kľúčový faktor, ktorý umožňuje zámerné zneužívať súdnictvo na potláčanie disentu;

10. s poľutovaním konštatuje, že hoci politika rozširovania EÚ v súčasnosti opäť naberá na sile, Turecko túto príležitosť premeškalo pre nedostatočné demokratické reformy; ďalej konštatuje, že prvým krokom k využitiu tejto príležitosti by bolo dodržiavanie rozsudkov ESĽP a Ústavného súdu Turecka; je naďalej zhrozený tým, že turecké orgány, najmä turecké súdnictvo, neustále ignorujú a neuplatňujú zásadné rozsudky ústavného súdu a ESĽP, čo oslabuje právnu istotu a udržiava systémové porušovanie; s poľutovaním berie na vedomie zdĺhavé konania o nesplnení povinnosti vo Výbore ministrov Rady Európy, čo vedie k neúčinným opatreniam na presadzovanie rozsudkov ESĽP a zabezpečenie ich dodržiavania; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby využili všetky diplomatické kanály s cieľom naliehať na Turecko, aby vykonávalo príslušné rozsudky ESĽP, a aby zvážili uplatňovanie príslušných podmienok financovania v súvislosti s dodržiavaním rozsudkov ESĽP; čo najdôraznejšie odsudzuje trvalé a úmyselné rozhodnutie tureckých orgánov nezákonne držať vo väzení z politických dôvodov významné osobnosti, ako sú bývalí spolupredsedovia strany HDP Selahattin Demirtaș a Figen Yüksekdağová (viac ako 9 rokov) a obhajca ľudských práv Osman Kavala (viac ako 8 rokov), a to napriek príslušným rozsudkom ESĽP; žiada ich okamžité a bezpodmienečné prepustenie; je zhrozený, že namiesto okamžitého oslobodenia dostal Selahattin Demirtaș 6. januára 2026 ďalší trest odňatia slobody v trvaní viac ako jedného roka v inej veci, na základe prejavov z roku 2015, a to napriek tomu, že ESĽP vydal už tri zásadné rozhodnutia, v ktorých vyzval na jeho prepustenie, pričom posledné z nich nadobudlo právoplatnosť 3. novembra 2025; považuje tieto kroky za závažné zneužitie moci a preukázanie hrubého pohŕdania právnym štátom; opätovne vyzýva Turecko, aby v plnej miere vykonalo všetky rozsudky ESĽP v súlade s článkom 46 EDĽP a v súlade s bezpodmienečnými povinnosťami vyplývajúcimi z článku 90 tureckej ústavy vrátane rozsudku ESĽP z roku 2023 vo veci Yüksel Yalçınkaya/Turecko a v súvisiacich veciach; berie na vedomie rozhodnutie ESĽP nepriznať odškodnenie ani náklady na právne zastupovanie v tisícoch nadväzujúcich prípadov, čo by mohlo byť potenciálne nespravodlivé voči sťažovateľom a v rozpore s predchádzajúcou praxou súdu; vyzýva Turecko, aby rešpektovalo aj rozsudky týkajúce sa nezvestných osôb a majetku na Cypre vrátane rozhodnutia Európskeho súdu pre ľudské práva z 24.

januára 2008 v prípade vrážd Tassosa Isaaka a Solomosa Solomoua; vyzýva turecké orgány, aby vykonali medzinárodné zatykače vydané na osoby podozrivé z týchto vrážd a odovzdali tieto osoby Cyperskej republike;

11. je hlboko znepokojený prehlbujúcou sa ústavnou krízou v Turecku spôsobenou tým, že bežné súdy odmietajú dodržiavať záväzné rozsudky ústavného súdu alebo iné rozhodnutia príslušných vyšších súdnych inštancií, čo predstavuje zjavné porušenie právneho poriadku; odsudzuje pokračujúce zadržiavanie obžalovaného Cana Atalaya v kauze Gezi napriek dvom záväzným rozhodnutiam ústavného súdu a dôrazne odsudzuje skutočnosť, že bol nezákonné zbavený poslaneckého mandátu, a to otvorene a navzdory ústavným zárukám a demokratickej vôli voličov; odsudzuje rozhodnutie 13. najvyššieho trestného súdu v Istanbule zamietnuť príkaz ústavného súdu na obnovenie procesu v prípade Tayfuna Kahramana, ktorý je tiež obžalovaný v kauze Gezi a ktorého zdravotný stav sa v poslednom čase vážne zhoršil, a zamietnuť žiadosti o zastavenie výkonu trestu a jeho prepustenie; je zdesený nedávnym odsúdením Ayşe Barımovej, známej manažérky talentov, za údajnú účasť na protestoch v parku Gezi pred 13 rokmi napriek nedostatku dôkazov o protiprávnom konaní; ďalej vyjadruje poľutovanie nad tým, že 13. správny senát Krajského správneho súdu v Ankare zamietol zásadné rozhodnutie Štátnej rady v prípade Hafize Öztürkovej Türkmenovej, pričom ide o prvé rozhodnutie týkajúce sa jedného z „mierových akademikov“, na základe ktorého mala byť znovu dosadená do svojej funkcie na univerzite; vyzýva na okamžité a bezpodmienečné prepustenie všetkých svojvoľne zadržiavaných osôb, na zrušenie obvinení voči osobám stíhaným len za uplatňovanie ich základných práv a na ukončenie zneužívania protiteroristických a súdnych mechanizmov na umlčanie nesúhlasu;

12. odsudzuje neúnavné útoky tureckej vlády na politické strany a členov opozície, ktoré boli za posledný rok obzvlášť intenzívne v prípade hlavnej opozičnej strany CHP, čím sa Turecko ešte viac odklonilo od už aj tak obmedzenej straníckej súťaže smerom k plne autoritárskej vláde; dôrazne odsudzuje politicky vykonštruované odvolanie zvoleného predsedu CHP Özgüra Özela a vedenia strany z funkcie v nadväznosti na rozhodnutie súdu, ktorý vyhlásil kongres CHP v roku 2023 za neplatný a rozhodol o obnovení bývalého vedenia strany; vyzýva tureckú vládu, aby zastavila túto taktiku zneužívania, ktorá predstavuje vážny útok na demokratický pluralizmus, právny štát a zvrchovanú vôľu členov strany a voličov v Turecku; považuje tento prípad za najnovší príklad širšieho modelu represií voči opozícii, ktorý zahŕňa využívanie súdneho systému ako zbrane s cieľom eliminovať potenciálnych konkurentov v budúcich voľbách, čím sa v Turecku ešte viac upevní plne autoritársky systém; vyzýva Komisiu a členské štáty, aby verejne aj súkromne odsúdili suspendáciu vedenia CHP vo svojej komunikácii s tureckou vládou a konštruktívnejšie spolupracovali s opozičnými stranami v Turecku; vyjadruje znepokojenie nad rizikami dlhotrvajúcej vnútornej krízy v rámci

hlavnej opozičnej strany bez rýchleho konania kongresu, ktorý by členom strany umožnil demokraticky určiť svoje vedenie;

13. opätovne dôrazne odsudzuje pokračujúce zadržiavanie a odvolanie z funkcie starostu istanbulskej metropolitnej obce Ekrema İmamoğlua z CHP v rozsiahlej politickej kauze, ktorá sa týka viac ako 400 obvinených vrátane okresných starostov a úradníkov, z ktorých 105 je v súčasnosti vo vyšetrovacej väzbe; dôrazne odmieta rozhodnutie krajského súdu v Ankare z 21. mája 2026 o zrušení rozhodnutia 38. riadneho a 21. mimoriadneho kongresu CP a o opätovnom ustanovení bývalého vedúceho predstaviteľa CHP Kemala Kılıçdaroğlua namiesto súčasného lídra Özgüra Özela; považuje toto rozhodnutie za zjavný príklad zasahovania štátu do vnútorných záležitostí najväčšej opozičnej strany; ďalej odsudzuje zatknutie zvoleného opozičného primátora Mustafu Bozbeya 4. apríla 2026 spolu s viacerými členmi CHP, údajne na základe falošných obvinení z korupcie a úplatkárstva; považuje tento vývoj za ďalší dôkaz systémového narúšania demokratickej správy vecí verejných a politického pluralizmu na miestnej úrovni v Turecku; víta nedávne návštevy primátorov, starostov a zástupcov miest EÚ a členov Európskeho výboru regiónov v Turecku, ktoré preukázali solidaritu a podporu žalovaným; pripája sa k ich výzve na dodržiavanie komunálnych slobôd; je hlboko znepokojený prijatím takmer 4 000-stranovej obžaloby, za ktorú zodpovedá neslávne známy bývalý hlavný prokurátor Istanbulu Akın Gürlek a v ktorej je İmamoğlu obvinený z vedenia rozsiahlej zločineckej siete a spáchania 142 trestných činov, za ktoré mu hrozí trest odňatia slobody až na 2 430 rokov; víta významné rozhodnutie ESĽP prijať İmamoğluovu sťažnosť týkajúcu sa údajného nezákonného zadržiavania v rámci postupu v „prioritnej veci“; odsudzuje dlhodobé sledovanie Ekrema İmamoğlua, súčasného kandidáta CHP na prezidenta, prostredníctvom spleti desiatok vyšetrovaní, prekrývajúcich sa súdnych prípadov a svojvoľných administratívnych rozhodnutí vrátane ďalšieho nedávneho obvinenia z „politickej špionáže“ a nezákonného a politicky motivovaného zrušenia jeho univerzitného diplomu, ktorý je podmienkou jeho spôsobilosti stať sa tureckým prezidentom; vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím 5. správneho súdu v Istanbule z 23. januára 2026, ktorým zamietol İmamoğluovu žiadosť o zrušenie rozhodnutia o odňatí diplomu; je hlboko znepokojený ohromujúcim počtom konaní podaných na GNAT s cieľom zrušiť poslaneckú imunitu súčasných poslancov, ktoré sa v drvivej väčšine týkajú členov opozičných strán; zdôrazňuje, že takéto kroky oslabujú vyhliadky na silnejšie a komplexnejšie partnerstvo medzi EÚ a Tureckom a celkové zlepšenie vzťahov; vyzýva všetkých politických aktérov v Turecku, aby sa seriózne zapojili do posilňovania Veľkého národného zhromaždenia Turecka ako pluralitnej komory, do riešenia výziev, ktorým čelí turecká spoločnosť, a do vytvárania základov demokratickej budúcnosti;

14. je vážne znepokojený ďalším zhoršovaním miestnej demokracie v Turecku; dôrazne odsudzuje prepustenie a zatknutie najmenej 39

zvolených starostov z opozičných strán a desiatok miestnych úradníkov, ako aj nahradenie 13 starostov správcami vymenovanými vládou, často v súvislosti s príliš širokým a svojvoľným uplatňovaním tureckých právnych predpisov v oblasti boja proti terorizmu alebo neodôvodnených tvrdení; opakuje, že táto dlhodobá prax vymenúvania správcov je očividným útokom na najzákladnejšie zásady miestnej demokracie; naliehavo vyzýva turecké orgány, aby okamžite zastavili a zvrátili represie voči opozičným samosprávam – aj vo forme selektívneho zabavovania finančného majetku – a aby rešpektovali právo voličov zvoliť si svojich vybraných zástupcov v súlade s odporúčaniami Kongresu miestnych a regionálnych samospráv Rady Európy a Benátskej komisie; je hlboko znepokojený nedávnou právnou reformou, ktorá vyžaduje, aby miestne samosprávy, ich pridružené subjekty a spoločnosti pod kontrolou obcí získali prezidentský súhlas pred založením spoločností alebo družstiev a prijatím ďalších strategických finančných rozhodnutí, čím sa výrazne rozširuje dohľad ústrednej vlády nad miestnym hospodárskym rozhodovaním a ďalej oslabuje klesajúca autonómia miestnych samospráv; zdôrazňuje, že likvidácia miestnej demokracie výrazne oslabuje kapacity štátu, najmä poskytovanie služieb, reakciu na krízy (napríklad zemetrasenia) a sociálne služby pre utečencov a zraniteľné skupiny, a preto ohrozuje ľudskú bezpečnosť;

15. odsudzuje obťažovanie a útoky na trestných obhajcov z dôvodu výkonu ich povolania, ako to ilustrujú prípady pokračujúceho väznenia Mehmeta Pehlivana – obhajcu Ekrema İmamoğlua – alebo nedávneho odsúdenia Ramazana Demira – obhajcu Selahattina Demirtaşa – na 11 rokov väzenia; považuje tieto a ďalšie opatrenia proti advokátom za neprijateľné zasahovanie do práva na obhajobu a právnického povolania, ktoré je jedným zo základných prvkov fungujúceho súdnictva a právneho štátu; víta skutočnosť, že 26. trestný súd v Istanbule pre najzávažnejšie trestné činy oslobodil predsedu a desiatich členov výkonnej rady Istanbulskej advokátskej komory od obvinení súvisiacich s terorizmom, ale zdôrazňuje, že k takémuto trestnému konaniu v prvom rade vôbec nemalo dôjsť; vyzýva turecké orgány, aby zaviedli záruky v oblasti nezávislosti, bezpečnosti a autonómie advokátov a aby zabezpečili, že advokáti a ich profesijné orgány nebudú vystavení trestným stíhaniam či iným neprimeraným tlakom len preto, lebo vykonávajú svoje zákonné funkcie, čím sa zaručí, aby sa rešpektovali práva príslušníkov právnického povolania v súlade s normami Rady Európy;

16. naďalej odsudzuje pokračujúce a silnejúce stíhanie, cenzúru a obťažovanie novinárov a nezávislých médií v Turecku, ktoré im upierajú slobodu vykonávať svoje profesionálne povinnosti a informovať verejnosť, čo je nevyhnutné na fungovanie demokratickej spoločnosti; je hlboko znepokojený správami, podľa ktorých je v súčasnosti až 90 % národných médií provládnych alebo pod kontrolou vlády; v tejto súvislosti vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že turecká vláda sa zmocnila spoločnosti TELE1, jednej z mála posledných kritických vysielacích spoločností, ktorá je teraz pod

kontrolou správcu, a považuje to za úmyselný útok na slobodu médií; odsudzuje obťažovanie nezávislých novinárov, ktorí v roku 2025 čelili zvýšenému počtu zatknutí a zadržaní, a to najmä v súvislosti s obvineniam z „členstva v teroristickej organizácii“, „urážky prezidenta“ či údajného porušenia zákona o zhromaždeniach a demonštráciách; s veľkým znepokojením sleduje prípady reportéra Deutsche Welle Alicana Uludağa, ktorý bol zatknutý za príspevky v sociálnych sieťach spred viac ako jedného roka, bol držaný vo väzenskom zariadení s maximálnou ostrahou viac ako 90 dní a následne bol prepustený, aj keď obvinenia proti nemu neboli stiahnuté a jeho trestné konanie bude pokračovať v septembri, šéfredaktora TELE1 Merdana Yanardağa, ktorý je v súčasnosti uväznený na základe obvinení zo „špionáže“, reportéra agentúry Medyascope Furkana Karabaya, ktorý bol za tri roky opakovane zatýkaný a nedávno mu bolo uložené domáce väzenia na dva mesiace, televíznej moderátorky Sedef Kabaşovej, ktorá čelí ďalšiemu súdnemu konaniu pre svoje príspevky v sociálnych sieťach, alebo novinárskeho veterána Fatiha Altayliho, ktorý bol nedávno prepustený na slobodu do rozhodnutia o jeho odvolaní sa proti trestu odňatia slobody, v ktorom bol odsúdený na viac ako štyri roky väzenia na základe absurdného obvinenia z fyzického ohrozovania tureckého prezidenta, novinára İsmaila Arıeho, ktorého nedávno zatkli a obvinili z „dezinformácií“ za jeho investigatívnu prácu a švédskeho novinára Joakima Medina a ďalších; žiada okamžité a bezpodmienečné prepustenie všetkých neprávom zadržiavaných novinárov; dôrazne odsudzuje využívanie Najvyššej rady pre rozhlas a televíziu, ktorá by mala byť nezávislá, na ďalšie potláčanie nezávislých médií prostredníctvom finančných a vysielacích sankcií, ktoré sa v drvivej väčšine prípadov uplatňujú na kritické médiá; vyjadruje poľutovanie nad mnohonásobnými a systematickými opatreniami proti slobode prejavu na internete vrátane opakovaných obmedzení prístupu na internet, ovládania šírky pásma, zákazov vysielania, blokovania webových stránok s účtami v sociálnych sieťach a tisícov správ, spolu so žiadosťami o odstránenie obsahu na umlčanie novinárov a bežných občanova, často z dôvodu „národnej bezpečnosti a verejného poriadku“; odsudzuje inštrumentalizáciu právnych ustanovení tureckými orgánmi s cieľom obmedziť prácu novinárov a vyvíjať na nich cielený tlak; vyzýva turecké orgány, aby bezodkladne zabezpečili ochranu slobody prejavu a slobody médií a aby v súlade s medzinárodnými záväzkami Turecka v oblasti ľudských práv zaručili, že žiadny jednotlivec nebude zbavený slobody výlučne pre pokojné uplatňovanie svojich základných práv;

17. je naďalej znepokojený zákazmi zhromaždení – často na základe nepodložených dôvodov – a neprimeraným používaním sily proti pokojným demonštrantom; zdôrazňuje, že tieto postupy sú v rozpore so zárukami práva na pokojné zhromažďovanie podľa článku 34 tureckej ústavy a predstavujú pokračujúce nedodržiavanie medzinárodných noriem v oblasti ľudských práv; je mimoriadne znepokojený tým, aký vplyv má toto porušovanie osobných slobôd na študentské hnutie, ako aj skutočnosťou, že široká škála represívnych

opatrení – vrátane svojvoľného zadržiavania, disciplinárnych vyšetrovaní, znižovania štipendií, vysťahovávania z internátov, cenzúry médií a fyzického násilia – sa pravdepodobne používa s cieľom obmedziť prítomnosť mladých ľudí vo verejnej sfére; vyjadruje poľutovanie nad tým, že veľký počtom osôb, ktoré boli zadržané alebo podrobené súdnym kontrolným opatreniam z dôvodu ich členstva v organizáciách občianskej spoločnosti a advokátskym komorách alebo ich účasti na demonštráciách, a to najmä na demonštráciách, ktoré sa konali po zatknutí a zadržaní starostu Istanbulu Ekrema İmamoğlua, a na protestoch súvisiacich s 1. májom, so ženami či osobami LGBTI+; uznáva niektoré pozitívne kroky vrátane niektorých rozhodnutí o zbavení obvinení, ale naliehavo vyzýva turecké orgány, aby zachovávali slobodu zhromažďovania a protestov bez zbytočných obmedzení;

18. vyjadruje rastúce znepokojenie nad tým, ako turecké orgány zavádzajú regresívny morálny program založený na náboženskom prístupe vo všetkých oblastiach spoločnosti, čo je v príkrom rozpore so sekulárnymi základmi Tureckej republiky, ako je zakotvené v jej ústave; konštatuje, že tento narastajúci posun, ktorý je podporovaný vládnucou koalíciou možno pozorovať v legislatíve, politických diskusiách a prejavoch, vo vzdelávaní, v kultúrnom živote a médiách, čo vyvoláva vážne otázky týkajúce sa narúšania sekularizmu, pluralizmu a základných slobôd; je znepokojený rozhodnutím tureckej vlády podať žalobu proti 168 signatárom vyhlásenia „Spoločne bránime sekularizmus“ vrátane novinárov, umelcov a akademikov;

19. je naďalej hlboko znepokojený stavom akademickej slobody a inštitucionálnej nezávislosti, ako to ilustruje zhoršujúca sa situácia na Bosporskej univerzite od vymenovania jej rektora rozhodnutím tureckého prezidenta v roku 2021; považuje toto rozšírenie modelu správcov na akademické inštitúcie – ktoré má jednoznačne negatívny vplyv na akademický život a výkon inštitúcie – za ďalší odklon od noriem EÚ v oblasti akademickej slobody, ktorý odráža snahy vlády sprísniť kontrolu nad akýmkoľvek priestorom možného nesúhlasu; vyzýva turecké orgány, aby zabezpečili demokratické riadenie a autonómiu na univerzitách krajiny a ukončili zásahy proti študentom, ku ktorým dochádza prostredníctvom obmedzovania ich slobody združovania a prejavu a ich práva plne a slobodne sa zúčastňovať na akademickom živote; vyjadruje znepokojenie nad prípadom univerzity Bilgi, ktorá bola náhle zatvorená prezidentským dekrétom 22. mája 2026 a znovu otvorená o tri dni neskôr po výrazne odmietavom postoji verejnosti a rozsiahlych protestoch študentov a akademických pracovníkov, ako nad ďalším príkladom ohrozenia akademickej slobody, inštitucionálnej autonómie a zasahovania štátu do vysokoškolského vzdelávania;

20. je naďalej hlboko znepokojený právami žien, a najmä vysokou mierou rodovo motivovaného násilia a vysokým výskytom femicídy v Turecku; naliehavo vyzýva turecké orgány, aby zlepšili legislatívny

rámec a jeho vykonávanie vrátane úplného uplatňovania zákona o ochrane č. 6284 s cieľom účinne bojovať proti všetkým formám násilia páchaného na ženách a praktiky tzv. vrážd zo cti, poskytnúť silnejšie mechanizmy ochrany a ukončiť pretrvávajúcu politiku beztrestnosti tým, že sa páchatelia budú zodpovedať za svoje činy; vyjadruje poľutovanie nad tým, že napriek tomu, že turecká vláda vyhlásila rok 2025 za „rok rodiny“, zvolila vysoko ideologický a regresívny prístup zameraný na rodovú rovnosť ako na hrozbu, a ďalej znižuje viditeľnosť žien vo verejnom priestore a násilie páchané na ženách a dievčatách často považuje za súkromnú rodinnú záležitosť, čo prispieva k beztrestnosti; opätovne dôrazne odsudzuje odstúpenie Turecka od Istanbulského dohovoru prezidentským dekrétom a opakuje svoju výzvu na zvrátenie tohto rozhodnutia a jeho opätovnú ratifikáciu; je znepokojený skutočnosťou, že organizácie občianskej spoločnosti zaoberajúce sa právami žien naďalej čelia rastúcemu tlaku, a to aj prostredníctvom systematického administratívneho obťažovania a súdnych stíhaní; naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby sa zaoberala pretrvávajúcim nedostatkom rodovej rovnosti v hospodárskom živote, keďže Turecko má jednu z najnižších mier účasti žien na trhu práce spomedzi krajín OECD, ako aj pretrvávajúcou nízkou mierou účasti žien na rozhodovacích a politických procesoch;

21. naďalej odsudzuje pokračujúce porušovanie a nedostatočnú ochranu základných práv LGBTI+ osôb v Turecku vrátane svojvoľných zadržiavaní, výskytu nenávistných prejavov, trestných činov z nenávisti, fyzických útokov a diskriminačnej rétoriky a pokračujúcej mediálnej stereotypizácie a stigmatizácie na základe sexuálnej orientácie a rodovej identity; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že turecké orgány namiesto toho, aby riešili túto pretrvávajúcu diskrimináciu, ešte zintenzívnili svoje represie tým, že využili iniciatívu „Rok rodiny“ ako platformu osobitne zameranú na komunitu LGBTI+ a jej práva; je hlboko znepokojený viacerými návrhmi zákonov, ktoré unikli na verejnosť v priebehu minulého roka a ktoré po prvýkrát v histórii Tureckej republiky obsahovali kriminalizáciu akéhokoľvek prejavu LGBTI+ identity a dobrovoľnej sexuálnej aktivity osôb rovnakého pohlavia; vyzýva turecké orgány, aby sa zdržali akejkoľvek reformy tureckého trestného zákonníka, ktorá by bola v rozpore s medzinárodnými záväzkami Turecka vrátane záväzkov vyplývajúcich z EDĽP; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že turecká vláda v roku 2025 naďalej zakazovala Kuir fest a dúhový pochod v Istanbule a na iných miestach, ako aj mnohé iné aktivity proti homofóbii, a zároveň udeľovala oficiálne povolenia na zhromaždenia a demonštrácie proti LGBTI+, ktoré podporujú vylúčenie a diskrimináciu; vyjadruje poľutovanie nad súdnym zrušením združenia Genç LGBTI+ so sídlom v meste İzmir, a to v čase zintenzívneného obťažovania organizácií občianskej spoločnosti, ktoré sa zaoberajú otázkami LGBTI+, na základe obvinení z „obscénnosti“, ktoré sa čoraz častejšie používajú na útoky proti aktivistom a umelcom vrátane tureckej popovej speváčky Mabel Matizovej; víta rozhodnutie súdu v Ankare z 23. februára 2026

oslobodiť obhajcu ľudských práv a LGBTI+ aktivistu Enesa Hocaoğullarıho od všetkých obvinení; vyjadruje poľutovanie nad neoprávneným trestným stíhaním, ktorému bol vystavený, vrátane 35 dní vyšetrovacej väzby za uplatnenie slobody prejavu na konferencii Rady Európy v marci 2025;

22. opakuje svoju výzvu podpredsedníčke Komisie/vysokej predstaviteľke Únie pre zahraničné veci a bezpečnostnú politiku (PK/VP), aby vzhľadom na závažný úpadok demokracie opísaný vyššie zvážila reštriktívne opatrenia v rámci globálneho sankčného režimu EÚ v oblasti ľudských práv – vrátane zmrazenia aktív v EÚ – voči tureckým predstaviteľom, ktorí sú zodpovední za závažné a úmyselné porušovanie ľudských práv a základných slobôd, a to vrátane predstaviteľov, ktorí preberajú úlohu správcu, a predstaviteľov, ktorí ich menujú, ako aj tých, ktorí sú kľúčovými aktérmi v represívnej mašinérii štátu, ako napríklad bývalý hlavný prokurátor Istanbulu Akın Gürlek; je zhrozený jeho nedávnym povýšením na ministra spravodlivosti, čo svedčí o tom, že počas celej svojej kariéry bol vždy politickým aktérom, ktorý sa riadil politickou agendou; vyjadruje silnú solidaritu s tureckou občianskou spoločnosťou, s organizáciami, ktoré sa zaoberajú otázkami v oblasti ľudských práv, žien a LGBTI+, s mládežníckymi iniciatívami, profesijnými komorami, advokátskymi komorami a odborovými zväzmi; opakuje svoj názor, že finančná a technická pomoc EÚ by mala byť naďalej zameraná na tieto skupiny a mala by sa zvýšiť;

23. odsudzuje hlásené prípady nadnárodnej represie voči tureckým štátnym príslušníkom v zahraničí vrátane zastrašovania, nútených návratov a zneužívania mechanizmov medzinárodnej spolupráce; odsudzuje činnosti Turecka, ktoré podkopávali európsku sociálnu súdržnosť, bezpečnosť a demokratické procesy vrátane zasahovania do vnútorných záležitostí členských štátov prostredníctvom komunít v diaspóre, a využívanie štátnej agentúry Anadolu ako orgánu propagandy; vyjadruje znepokojenie nad tým, že rasistické extrémistické hnutie Ülkü Ocakları, známe ako „siví vlci“, ktoré je úzko prepojené so stranou vládnej koalície, Stranou národného hnutia (MHP), sa šíri nielen v Turecku, ale aj v členských štátoch EÚ; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby preskúmali možnosť zákazu ich združení v krajinách EÚ; odsudzuje politiku tureckých orgánov v oblasti politickej, finančnej, mediálnej a logistickej podpory hnutí, sietí, združení, charitatívnych organizácií a vzdelávacích orgánov spojených s Moslimským bratstvom, ktoré pôsobia na území viacerých členských štátov EÚ, ako aj v susedstve EÚ, čo im umožňuje vykonávať činnosti zahŕňajúce ideologický vplyv, financovanie a nábor; vyzýva Turecko, aby ukončilo všetky formy podpory týchto organizácií;

24. vyjadruje hlboké znepokojenie nad nedostatočným zlepšením zúfalej situácie v tureckých väzniciach v dôsledku ich výraznej preplnenosti a zlých životných podmienok, pričom podľa správ – vrátane správ Rady Európy – je v nich rozšírené mučenie a zlé zaobchádzanie a

prístup k základným potrebám, ako je hygiena a zdravotná starostlivosť, a k informáciám je výrazne obmedzený; berie na vedomie správy o tehotných ženách zadržiavaných vo vyšetrovacej väzbe vrátane prípadov pôrodu vo väzbe; naliehavo vyzýva Turecko, aby v prípade tehotných žien uprednostnilo opatrenia, ktoré nezahŕňajú pozbavenie osobnej slobody, a zabezpečilo úplné vykonávanie bangkockých pravidiel OSN týkajúcich sa žien vo väzniciach; je zvlášť znepokojený podmienkami väznenia maloletých, starších a vážne chorých väzňov, ktoré údajne nie sú v súlade s normami stanovenými Výborom Rady Európy na zabránenie mučeniu a neľudskému alebo ponižujúcemu zaobchádzaniu alebo trestaniu; berie na vedomie nedávne právne reformy zákona o väznení, ktoré pripravili pôdu na predčasné alebo podmienečné prepustenie tisícov väzňov; vyzýva turecké orgány, aby sa vyhli akémukoľvek politicky motivovanému diskriminačnému vykonávaniu týchto reforiem a aby uprednostnili prepustenie zraniteľných väzňov vrátane starších ľudí, chorých ľudí, osôb so zdravotným postihnutím a matiek s deťmi; vyzýva turecké orgány, aby zreformovali svoju väzenskú politiku, aby sa zaoberala nedostatočnými právnymi zárukami na zabránenie mučeniu a zlému zaobchádzaniu a aby zlepšili následné opatrenia v prípadoch, v ktorých bolo nahlásené mučenie, týranie a zneužívanie; je znepokojený správami miestnych organizácií na ochranu ľudských práv, ktoré upozorňujú na opätovný nárast počtu nedobrovoľných zmiznutí od roku 2016;

25. vyjadruje uznanie tureckým orgánom a politickým stranám za ich úsilie v kontexte prebiehajúcej iniciatívy Turecko bez terorizmu, ktorá pripravila pôdu pre významné prelomové udalosti, ako je ohlásené rozpustenie teroristickej organizácie Strana kurdských pracujúcich (PKK); vyjadruje však poľutovanie nad nedostatkom včasných a rozhodných opatrení zo strany tureckej vlády, pre ktorej váhavú taktiku a postoj k ďalším krokom v tomto procese je proces krehkejší a zraniteľnejší voči vonkajšiemu vývoju a zároveň sa vytvoril priestor na ďalšiu polarizáciu; zdôrazňuje, že je potrebné zabrániť tomu, aby sa široké uplatňovanie právnych predpisov na boj proti terorizmu využívalo na obmedzovanie legitímnej politickej činnosti, pokojného disentu, práce občianskej spoločnosti a nezávislých médií; vyjadruje poľutovanie nad tým, že túto iniciatívu sprevádza atmosféra represií a obmedzovania demokratickej miestnej samosprávy; vyjadruje poľutovanie nad pokračujúcimi politickými represiami, súdnym obťažovaním a obmedzovaním kultúrnych a jazykových práv, ktorým čelia kurdskí občania, čo oslabuje demokratické zásady a sociálnu súdržnosť; berie na vedomie záverečnú správu Komisie pre národnú solidaritu, bratstvo a demokraciu zriadenej v rámci Veľkého národného zhromaždenia Turecka; vyjadruje nádej, že tento proces bude naďalej napredovať, pričom významnú úlohu bude zohrávať turecký parlament, a to až do takej miery, že poskytne mierové a udržateľné riešenie politického, sociálneho, demokratického a bezpečnostného rozmeru kurdskej otázky a že vykoná legislatívne reformy v oblasti kurdských práv, čím sa dosiahne zmierenie medzi rôznymi skupinami v tureckej

spoločnosti; zdôrazňuje, že tento proces by mal byť príležitosťou na riešenie dlhodobých problémov v oblasti ľudských práv a na posilnenie demokratických inštitúcií; nabáda všetky zainteresované strany, najmä tureckú vládu, aby tento proces plne využili na urýchlenie reforiem a posilnenie ochrany ľudských práv tým, že právne predpisy na boj proti terorizmu, ktoré sú aj naďalej významnou oblasťou spolupráce s EÚ, a iné právne predpisy a ich vykonávanie zosúladia s normami EÚ a Rady Európy v oblasti ľudských práv a upustia od prístupu založeného na bezpečnosti, ktorý prevládal v poslednom desaťročí; považuje určitý nedávny vývoj za rozporuplné a znepokojujúce signály, ako je pokračovanie v systéme správcov alebo nové odsúdenia Selahattina Demirtaşa, jeho právnika Ramazana Demira a starostu štvrte Esenyurt v Istanbule Ahmeta Özera, ktorý bol odsúdený na viac ako šesť rokov väzenia na základe obvinenia z „členstva v teroristickej organizácii“ pre svoju úlohu v neformálnom politickom spojenectve medzi svojou stranou CHP a stranou DEM v komunálnych voľbách v roku 2024;

26. vyzýva turecké orgány, aby vytvorili inštitucionálny rámec ako neoddeliteľnú súčasť akéhokoľvek trvalého mierového procesu, aby sa riešili nedobrovoľné zmiznutia, nútené vysídľovanie a ďalšie závažné porušenia ľudských práv vyplývajúce z desaťročí trvajúceho konfliktu; naliehavo žiada vytvorenie pluralitných monitorovacích mechanizmov a zmysluplné zapojenie organizácií pre ľudské práva a subjektov občianskej spoločnosti, a to aj do vykonávania odporúčaní Komisie pre národnú solidaritu, bratstvo a demokraciu;

27. uznáva, že Turecko poskytuje vo všeobecnosti primerané právne záruky v oblasti slobody náboženského vyznania alebo viery a že sloboda náboženského vyznania sa v krajine vo všeobecnosti rešpektuje; naliehavo vyzýva turecké orgány, aby riešili zostávajúce nedostatky v oblasti ochrany práv etnických a náboženských menšín, najmä pokiaľ ide o ich právnu subjektivitu, nedostatočnú ochranu a podporu menšinových jazykov, obmedzený prístup k podpore školského vzdelávania, obmedzenia odbornej prípravy, vymenúvania a nástupníctva duchovných, obmedzený prístup k médiám a verejnej reklame v menšinových jazykoch a pretrvávajúce komplikácie pri uplatňovaní vlastníckych práv; vyzýva Turecko, aby v tejto súvislosti vykonalo odporúčania Benátskej komisie, uznesenia Rady Európy a všetky príslušné rozsudky ESĽP, a to aj pokiaľ ide o grécke pravoslávne obyvateľstvo ostrovov Gökçeada (Imbros) a Bozcaada (Tenedos); so znepokojením konštatuje, že zástupcovia rôznych konfesií vrátane nemoslimských a alevitských komunít naďalej čelia byrokratickým prekážkam pri snahe zaregistrovať miesta bohoslužieb; vyzýva Turecko, aby prijalo dlho očakávané nariadenie o voľbe členov správnych rád nadácií iných menšín ako moslimskej, ktoré kontrolujú komunitné nemocnice; opätovne vyzýva Turecko, aby rešpektovalo význam ekumenického patriarchátu pre pravoslávnych kresťanov na celom svete, uznalo jeho právnu subjektivitu a používanie cirkevného titulu ekumenický patriarcha na verejnosti v súlade s príslušným odporúčaním Benátskej komisie;

vyzýva Turecko, aby plne rešpektovalo a chránilo jedinečnú svetovú hodnotu chrámu Hagia Sofia a múzea Chora, ktoré sú zahrnuté do zoznamu svetového dedičstva UNESCO; so znepokojením konštatuje, že Turecko ešte stále nevykonalo dve rozhodnutia Výboru UNESCO pre svetové dedičstvo z rokov 2021 a 2023 týkajúce sa jeho povinností prijať osobitné opatrenia na ochranu týchto pamiatok; vyjadruje poľutovanie nad nedostatočnou ochranou kláštora Panagia Soumela, ktorý bol navrhnutý na zápis do zoznamu svetového dedičstva UNESCO; vyjadruje vážne znepokojenie nad tým, že naďalej dochádza k vandalizmu a ničeniu zameranému na miesta bohoslužieb; dôrazne odsudzuje pokračujúce nenávistné útoky na alevitské, kresťanské a židovské menšiny; vyzýva turecké orgány, aby účinne vyšetrili a stíhali osoby zodpovedné za trestné činy z nenávisti vrátane nenávistných prejavov a všetky formy diskriminácie páchanej na menšinách a aby zabezpečili, aby regulačné orgány v oblasti médií uplatňovali normy proti podnecovaniu a nenávistným prejavom, a to aj voči náboženským komunitám, najmä alevitským, kresťanským a židovským komunitám; víta plánované znovuotvorenie seminára v Halki, ktorý bol zatvorený od roku 1971, ako dôležitý pozitívny krok v uznaní náboženských a menšinových práv, a vyzýva na odstránenie všetkých prekážok jeho riadneho fungovania; vyjadruje poľutovanie nad tým, že v posledných rokoch boli na stovky zahraničných kresťanských pastorov, misionárov a ich rodinných príslušníkov uplatňované administratívne opatrenia, ako napríklad kódy N-82 a G-87, ktorými boli označovaní za hrozbu pre národnú bezpečnosť, a to bez dôkazov, súdneho procesu či účinných prostriedkov nápravy, a ktoré viedli k ich deportáciám z Turecka alebo k odmietnutiu opätovného vstupu do krajiny; naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby prijala všetky potrebné opatrenia na zabezpečenie úplnej náboženskej slobody a nediskriminácie v rámci OSN a v súlade s *acquis* a so zásadami EÚ; vyzýva Turecko, aby sa zdržalo akýchkoľvek vyhlásení alebo krokov, ktoré by sa mohli interpretovať ako zasahovanie do vnútorných záležitostí členských štátov EÚ, pokiaľ ide o situáciu moslimskej menšiny v Trácii, vzhľadom na príslušné rozsudky ESĽP;

Sociálno-ekonomické reformy a reformy v oblasti udržateľnosti

28. víta prebiehajúci program makroekonomickej stabilizácie a reforiem tureckých orgánov a ich záväzok znížiť infláciu a zároveň chrániť rast, čo znížilo infláciu a zvýšilo dôveru v tureckú líru, o čom svedčia aj nedávne konzultácie so zamestnancami MMF podľa článku IV v Turecku; konštatuje, že napriek tomuto úsiliu je hospodárska situácia naďalej krehká a nestabilná, pričom výsledky neortodoxnej menovej politiky majú naďalej vplyv na životné náklady; konštatuje, že vzhľadom na to, že na udržanie tohto trendu bude potrebná prísna menová politika a obozretná fiškálna politika, mali by sa prijať opatrenia na ochranu najzraniteľnejších osôb, najmä dôchodcov;

29. konštatuje, že pokračujúce narúšanie právneho štátu a právnej istoty bude mať nevyhnutne negatívny vplyv na dôveru investorov a

hospodárstvo; zdôrazňuje, že udržateľný hospodársky rozvoj si vyžaduje stabilné demokratické inštitúcie, právny štát, právnu istotu a dodržiavanie základných práv; zdôrazňuje obrovský finančný dosah, ktorý môžu mať nezákonné kroky orgánov, ako to ilustruje zatknutie starostu Istanbulu v marci 2025, ktoré vyvolalo finančné otrasy a veľký odlev kapitálu, čo prinútilo príslušné orgány prijať mimoriadne opatrenia na zastavenie pádu líry, obnovenie dôvery investorov a zachovanie finančnej stability za cenu výrazného zníženia oficiálnych rezerv; je znepokojený rozsiahlym využívaním mimoriadnych právomocí udelených Fondu na ochranu vkladov (TMSF), ktorý zabavil stovky súkromných spoločností vrátane veľkých konglomerátov a mediálnych spoločností, ako je TELE1, a vymenoval v nich správcov, čím sa stal jedným z najväčších korporátnych subjektov v krajine; konštatuje, že vysťahovalectvo talentovaných ľudí z Turecka v dôsledku obáv v oblasti právneho štátu a základných slobôd môže mať zvýšený negatívny vplyv na hospodársku a sociálnu situáciu;

30. berie na vedomie nedávny významný objav tureckej vlády veľkých zásob prvkov vzácnych zemín v provincii Eskişehir, ktorý by mohol Turecko postaviť do pozície dôležitého aktéra na globálnom strategickom trhu; zdôrazňuje potenciál tohto objavu prispieť k diverzifikácii a odolnosti globálnych dodávateľských reťazcov prvkov vzácnych zemín, ako aj hlavné výzvy, ktoré z neho vyplývajú, vrátane prístupu k moderným technológiám ťažby a spracúvania a potreby zabezpečiť vysoké normy ochrany životného prostredia a udržateľného riadenia zdrojov;

31. vyzýva turecké orgány, aby plnili medzinárodné záväzky Turecka v súvislosti s bojom proti korupcii, najmä Dohovor OSN proti korupcii a príslušné dohovory Rady Európy, a aby zabezpečili účinné reakcie v nadväznosti na odporúčania GRECO, a to aj prijatím potrebných právnych predpisov, ktoré sú jedným zo zostávajúcich kritérií liberalizácie vízového režimu; zdôrazňuje, že je potrebné zlepšiť integritu postupov verejného obstarávania, financovania politických strán, súdnictva, verejnej správy a stavebného sektora, ktoré sú naďalej mimoriadne zraniteľné voči korupcii; vyjadruje hlboké poľutovanie nad tým, že nedávne prípady korupcie na vysokej úrovni, ktoré otvorili orgány, boli zamerané výlučne na starostov a obce v opozícii, čo ďalej znižuje dôveru v účinnosť a skutočnú vôľu orgánov v boji proti korupcii; naliehavo vyzýva turecké orgány, aby zabezpečili nestrannosť a transparentnosť svojho protikorupčného úsilia; vyzýva turecké orgány, aby posilnili boj proti falšovaniu a obnovili režim vlastníckych práv v súlade s medzinárodnými normami;

32. víta odstránenie Turecka zo sivého zoznamu Finančnej akčnej skupiny (FATF) v júni 2024 v nadväznosti na významný pokrok, ktorý dosiahlo pri zlepšovaní svojho režimu boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu terorizmu; vyzýva Turecko, aby sa viac zosúladilo s *acquis* EÚ a odporúčaniami FATF s cieľom ďalej posilniť svoj rámec boja proti praniu špinavých peňazí a financovaniu

terorizmu, a to aj pokiaľ ide o vysledovateľnosť prevodov a predchádzanie zneužívaniu nových platobných kanálov a kanálov kryptoaktív na nezákonné financovanie;

33. poukazuje na to, že viaceré kritické výzvy týkajúce sa trhu práce zostávajú nevyriešené, ako napríklad neformálne zamestnávanie, rozdiely v odmeňovaní žien a mužov a príjmová nerovnosť; je naďalej znepokojený nízkym pokrytím kolektívneho vyjednávania a vážnymi prekážkami zakladania odborov v súkromnom sektore; domnieva sa, že je potrebné vynaložiť väčšie úsilie na posilnenie mechanizmov sociálneho dialógu a riešenie vznikajúcich problémov v oblasti bezpečnosti práce; pripomína, že sloboda odborov a sociálny dialóg sú kľúčové pre rozvoj a prosperitu pluralitnej spoločnosti; vyzýva turecké orgány, aby odstránili prekážky, ktoré obmedzujú práva na zakladanie odborov a kolektívne vyjednávanie, a to účinným využívaním mechanizmov sociálneho dialógu, a aby uznali právo štátnych zamestnancov na štrajk; vyjadruje poľutovanie nad opakovaným zadržiavaním odborárov v Turecku len za výkon ich povinností; v tejto súvislosti odsudzuje nedávne zadržanie predsedu odborového zväzu textilného odvetvia BİRTEK-SEN Mehmeta Türkmena, 15. marca 2026, pričom poznamenáva, že aj v roku 2025 bol uväznený na viac ako mesiac; žiada jeho okamžité prepustenie a ukončenie súdneho obťažovania voči nemu;

34. berie na vedomie nový turecký zákon o klíme z roku 2025, ktorý nadobudol účinnosť v júli 2025, a víta zahrnutie systému obchodovania s emisiami, hoci poznamenáva, že treba vykonať určité zlepšenia, ako napríklad v oblasti maximálnej hodnoty certifikátov; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Turecko má naďalej veľmi slabé výsledky v oblasti zmierňovania zmeny klímy, a vyzýva Ankaru, aby pracovala na dôveryhodnom právnom rámci znižovania emisií; zdôrazňuje, že plán ministerstva energetiky a prírodných zdrojov zachovať dotácie pre domácu produkciu uhlia a výrobu elektrickej energie s vysokým obsahom uhlíka spomaľuje pokrok v zavádzaní obnoviteľných zdrojov energie; vyzýva tureckú vládu, aby aj vzhľadom na to, že v roku 2026 bude hostiť 31. konferenciu OSN o zmene klímy, rozhodla o postupnom ukončení využívania uhlia a posunula svoj vrchol emisií CO_2 plánovaný na rok 2038 ďalej; vyzýva EÚ a turecké orgány, aby prehĺbili a prioritizovali spoluprácu v oblasti Zelenej dohody, najmä pri určovaní cien uhlíka v kontexte mechanizmu uhlíkovej kompenzácie na hraniciach, riešili dôsledky pre tureckých vývozcov, podporovali financovanie priemyselnej dekarbonizácie a modernizáciu sietí, ako aj politiky spravodlivej transformácie;

35. vyjadruje znepokojenie nad dobrými životnými podmienkami zvierat pri preprave z Tureckej republiky a cez jej územie; požaduje dodržiavanie medzinárodných noriem a predchádzanie preplneniu a tepelnému stresu; je znepokojený údajným zabíjaním túlavých psov a mačiek a zlým zaobchádzaním s nimi; požaduje kontrolu ich populácie v súlade s medzinárodnými normami;

Regionálna spolupráca a dobré susedské vzťahy

36. naďalej vyjadruje uznanie Turecku za prijatie približne 2,7 milióna utečencov vrátane 2,3 milióna Sýrčanov na základe dočasnej ochrany v januári 2026; konštatuje, že podľa správy agentúry Frontex z januára 2025 sa nelegálna migrácia na hraniciach medzi Tureckom a EÚ v absolútnych číslach znížila približne o jednu štvrtinu; opätovne zdôrazňuje význam spolupráce s Tureckom pre účinné a riadne riadenie migračných tokov; ďalej berie na vedomie skutočnosť, že od roku 2011 prispela EÚ na pomoc Turecku pri podpore utečencov a hostiteľských komunít sumou takmer 12,5 miliardy EUR; podporuje pokračovanie financovania EÚ s cieľom ďalej udržiavať zdravotnú starostlivosť o utečencov, ich vzdelávanie, ochranu a integráciu v Turecku; vyzýva EÚ a členské štáty, aby zachovali a podľa možnosti zvýšili finančnú pomoc pre humanitárny a ochranný priestor v Turecku a zvýšili úsilie o podporu tureckých organizácií občianskej spoločnosti a organizácií vedených utečencami;

37. vyjadruje znepokojenie nad zhoršením prostredia na ochranu Sýrskych utečencov v Turecku vrátane pozastavenia zdravotného poistenia, zatvorenia utečeneckých táborov bez primeraných alternatív a zníženia počtu služieb poskytovaných medzinárodnými mimovládnymi organizáciami a OSN; okrem toho je naďalej znepokojený situáciou menšinových skupín, utečencov a migrantov, ktorí v roku 2025 naďalej čelili diskriminácii, násiliu a núteným návratom; zdôrazňuje, že Turecko musí naďalej chrániť sýrskych utečencov, kým nebudú splnené podmienky na ich návrat; vyzýva turecké orgány, aby obnovili orientačné návštevy alebo rovnocenné mechanizmy umožňujúce informované rozhodnutia o návrate; so znepokojením konštatuje, že existujú dôveryhodné správy, ktoré odhaľujú závažné porušovanie ľudských práv v centrách pre odsun v Turecku, ktoré financuje EÚ, a vyzýva Komisiu, aby začala transparentné a nezávislé vyšetrovanie tejto záležitosti; vyzýva Komisiu, aby zabezpečila maximálnu transparentnosť a presnosť pri prideľovaní finančných prostriedkov a aby zaručila, že projekty financované EÚ, najmä tie, ktoré sa týkajú centier pre odsun a hraničnej kontroly, budú spĺňať všetky príslušné normy v oblasti ľudských práv; vyzýva Turecko, aby zabezpečilo úplné a nediskriminačné vykonávanie vyhlásenia EÚ a Turecka z roku 2016 a dohody o readmisii medzi EÚ a Tureckom vo vzťahu ku všetkým členským štátom; zdôrazňuje, že zraniteľnosť migrantov sa nesmie zneužívať na politické účely proti EÚ alebo jej členským štátom; naliehavo vyzýva Turecko, aby v dobrej viere pokračovalo v spolupráci so všetkými členskými štátmi EÚ v oblasti migrácie a zabezpečilo, aby sa prevádzačom vyslal jasný signál, ktorý by zabránil ďalším nelegálnym tokom;

38. opätovne vyzýva Turecko, aby vo svojom susedstve uplatňovalo konštruktívny, a nie asertívny ani agresívny prístup; víta pokračujúci dialóg medzi Gréckom a Tureckom vrátane stretnutí na vysokej úrovni, ako bol samit premiéra Mitsotakisa a prezidenta Erdogana vo

februári 2026, ktorý môže podporiť konštruktívne prostredie a ďalšiu deeskaláciu vo východnom Stredomorí;, čo má obrovský význam pri nebezpečnej eskalácii konfliktov v širšom regióne; opätovne zdôrazňuje svoj silný záujem o stabilitu a bezpečnosť v regióne a vyzýva všetky strany, aby v tejto línii dialógu a spolupráce ďalej napredovali s cieľom vyriešiť všetky prebiehajúce spory a rozdiely v rámci medzinárodného práva; vyjadruje hlboké znepokojenie nad tým, že Turecko naďalej formálne hrozí vojnou proti Grécku (*casus belli*) – čo je medzi spojencami a dobrými susedmi nemysliteľné – ak Grécko uplatní svoje zákonné právo rozšíriť svoje teritoriálne vody v Egejskom mori až na 12 námorných míľ v súlade s článkom 3 Dohovoru Organizácie Spojených národov o morskom práve; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Turecko naďalej porušuje zvrchovanosť a zvrchované práva členských štátov EÚ, ako je Grécko a Cyperská republika, a to aj prostredníctvom podpory doktríny Modrej vlasti, výrazného nárastu narušení gréckych teritoriálnych vôd a vzdušného priestoru v porovnaní s rokom 2024 – hoci narušenia vzdušného priestoru zostávajú na relatívne nízkej úrovni – politickej inštrumentalizácie systému NAVTEX, porušovania gréckeho kontinentálneho šelfu a porušenia gréckej výhradnej hospodárskej zóny tým, že bráni pokroku projektov prepojenosti EÚ, ako je prepojenie Veľkého mora a plynovod EastMed, ktoré boli označené za projekt spoločného záujmu EÚ, odmietnutia gréckeho námorného priestorového plánu zverejneného podľa smernice o námornom priestorovom plánovaní[6] a zverejnenia tureckého námorného priestorového plánu, ktorý pokrýva územia patriace pod zvrchovanosť a jurisdikciu Grécka, námietky proti vytvoreniu námorného parku Grécka v Egejskom mori výlučne v gréckych pobrežných vodách a oznámenia zriadenia dvoch tureckých morských parkov zasahujúcich do oblastí v gréckej jurisdikcii v auguste 2025 alebo značného nárastu nezákonných rybolovných činností tureckých plavidiel v gréckych pobrežných vodách od roku 2024; vyjadruje vážne znepokojenie nad návrhom zákona vypracovaným Národným centrom pre morské a námorné právo Ankarskej univerzity (DEHUKAM), ktorým by sa kodifikovala doktrína Modrej vlasti a ktorý by mohol byť v priamom rozpore s uznávaným medzinárodným právom; opätovne vyzýva Turecko, aby v plnej miere rešpektovalo zvrchovanosť všetkých členských štátov EÚ nad ich pobrežným morom a vzdušným priestorom, ako aj ich zvrchované práva v súlade s právom EÚ a medzinárodným právom vrátane UNCLOS a vrátane práva vymedziť kontinentálny šelf a výlučné hospodárske zóny a práva na prieskum a využívanie ich prírodných zdrojov; v tejto súvislosti vyzýva Turecko, aby nepristúpilo k prijatiu žiadneho zákona, ktorý by mohol byť v rozpore s týmito zásadami; opakuje svoje stanovisko, že Memorandum o porozumení medzi Tureckom a Líbyou o vymedzení oblastí

---

6 Smernica Európskeho parlamentu a Rady 2014/89/EÚ z 23. júla 2014, ktorou sa ustanovuje rámec pre námorné priestorové plánovanie (Ú. v. EÚ L 257, 28.8.2014, s. 135, ELI: http://data.europa.eu/eli/dir/2014/89/oj).

námorných jurisdikcií v Stredozemnom mori porušuje zvrchované práva tretích krajín, nie je v súlade s morským právom a nemôže mať žiadne právne účinky pre tretie krajiny;

39. dôrazne potvrdzuje svoj názor, že jediným riešením cyperskej otázky je spravodlivé, komplexné, životaschopné a demokratické riešenie v dohodnutom rámci OSN na základe dvojkomunitnej a dvojzónovej federácie s jednou medzinárodnou právnou subjektivitou, jednou suverenitou, jedným občianstvom a politickou rovnosťou, ako je stanovené v príslušných rezolúciách Bezpečnostnej rady OSN, dohodnutých oblastiach konvergencie a v rámci generálneho tajomníka OSN, ako aj v súlade s medzinárodným právom a so zásadami a s hodnotami, na ktorých je EÚ založená; naliehavo vyzýva na čo najrýchlejšie obnovenie rokovaní o znovuzjednotení Cypru pod záštitou generálneho tajomníka OSN od bodu, v ktorom boli v roku 2017 v Crans-Montane prerušené; vyzýva Turecko, aby upustilo od neprijateľného návrhu na dvojštátne riešenie na Cypre a vrátilo sa k dohodnutému základu riešenia a k rámcu OSN;

40. víta kroky generálneho tajomníka OSN smerujúce k obnoveniu rozhovorov o komplexnom urovnaní vrátane vymenovania jeho osobného vyslanca pre Cyprus. vyzýva Komisiu, aby urýchlene vymenovala nového osobitného vyslanca Európskej komisie pre Cyprus; víta dve neformálne stretnutia v širšom formáte pod záštitou generálneho tajomníka OSN, ktoré sa konali v Ženeve v marci 2025 a v New Yorku v júli 2025, ako aj rôzne stretnutia prezidenta Nikosa Christodoulidesa a lídra tureckých Cyperčanov Tufana Erhürmana na Cypre vrátane stretnutia v decembri 2025, pri ktorom sa v spoločnom vyhlásení zdôraznilo, že „skutočným cieľom je riešenie cyperskej otázky s politickou rovnosťou, ako sa uvádza v rezolúciách BR OSN“; ďalej víta postoj oboch strán vyplývajúci zo skutočnosti, že existuje nový vodca komunity tureckých Cyperčanov, ktorý prispel k obnovenej nádeji na vytvorenie priaznivého prostredia na obnovenie rokovaní o urovnaní konfliktu; vrelo víta dohodu o ďalších opatreniach na budovanie dôvery ako pozitívny a relevantný krok a vyzýva na ich vykonávanie; dôrazne podporuje pokračovanie kontaktu medzi oboma stranami pod záštitou generálneho tajomníka OSN a prácu jeho osobnej vyslankyne pre Cyprus; vyzýva EÚ a jej členské štáty, aby dôrazne podporili pokračovanie tohto dialógu a boli pripravení akýmkoľvek spôsobom podporiť potenciálny úspech tohto procesu; vyzýva všetky strany, aby využili tento impulz na obnovenie rokovaní a nepremeškali túto príležitosť;

41. vyzýva Turecko, aby rešpektovalo štatút nárazníkovej zóny a mandát UNFICYP a odvolalo všetky jednostranné kroky a porušenia v nárazníkovej zóne a v jej blízkosti a zdržalo sa akýchkoľvek ďalších takýchto krokov a provokácií vrátane obťažovania a zastrašovania farmárov; opakovane zdôrazňuje svoju výzvu na spoluprácu medzi Cyperskou republikou, Tureckom, Spojeným kráľovstvom a OSN s cieľom vykonať konkrétne opatrenia na demilitarizáciu nárazníkovej zóny s cieľom znížiť napätie a prispieť k priaznivému prostrediu na

obnovenie rokovaní pod vedením OSN; vyzýva Turecko, aby sa stiahlo zo Strovilie a uľahčilo úplné vykonávanie dohody z Pyly; ďalej vyzýva Turecko, aby stiahlo svoje vojská z Cypru a zdržalo sa akýchkoľvek jednostranných krokov, ktoré by upevnili trvalé rozdelenie ostrova, a krokov, ktoré by zmenili demografickú rovnováhu; dôrazne odsudzuje pokusy Turecka o posilnenie štatútu separatistického subjektu na okupovanom Cypre, a to aj prostredníctvom Organizácie turkických štátov a Organizácie islamskej spolupráce, a vyzýva všetky štáty, aby rešpektovali zvrchovanosť Cypru ako sa uvádza v rezolúciách BR OSN; odsudzuje pokračujúce snahy Turecka „otvoriť“ a osídliť Varošu inými ľuďmi ako jej zákonnými obyvateľmi, čo je v rozpore s príslušnými rezolúciami BR OSN; vyzýva Turecko, aby vzalo späť svoje nezákonné kroky a odovzdalo oblasť Varoše jej zákonným obyvateľom pod dočasnú správu OSN, ako to požadujú rezolúcie BR OSN č. 550 (1984) a č. 789 (1992); vyjadruje poľutovanie nad snahou premeniť Varošu na atrakciu temnej turistiky, v rámci ktorej sa bude robiť senzácia z tragédie a urážať dôstojnosť a práva zákonných obyvateľov; odsudzuje pokračujúcu uzurpáciu, predaj a nezákonnú zástavbu nehnuteľností patriacich cyperským Grékom v okupovaných oblastiach; naďalej vyjadruje hlboké znepokojenie nad vzdelávacími a náboženskými obmedzeniami a nad prekážkami, ktorým čelí enkláva gréckych Cyperčanov; vyzýva Turecko, aby zintenzívnilo spoluprácu s Radou Európy a jej príslušnými orgánmi a inštitúciami, zaoberalo sa ich kľúčovými odporúčaniami, v plnej miere vykonávalo Európsky dohovor o ľudských právach s ohľadom na dodržiavanie slobody náboženského vyznania, slobody presvedčenia a prejavu, práva na prístup ku kultúrnemu dedičstvu a jeho užívania a zastavilo úmyselné ničenie kultúrneho a náboženského dedičstva; oceňuje prácu technického výboru pre kultúrne dedičstvo spoločného pre obe komunity pri obnove mnohých dotknutých pamiatok; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Turecko naďalej odmieta dodržiavať právne predpisy v oblasti letectva a vytvoriť komunikačný kanál medzi centrami riadenia letovej prevádzky v Turecku a Cyperskej republike, čo prináša skutočné bezpečnostné riziká a nebezpečenstvá, ako ich identifikovala Agentúra Európskej únie pre bezpečnosť letectva a Medzinárodná federácia združení dopravných pilotov; opakuje svoju výzvu, aby Turecko splnilo svoj záväzok plne a nediskriminačne vykonávať dodatkový protokol k Ankarskej dohode vo vzťahu ku všetkým členským štátom vrátane Cyperskej republiky a plniť záväzky prijaté voči EÚ podľa rokovacieho rámca z októbra 2005;

42. opätovne vyzýva Turecko, aby poskytlo komunite tureckých Cyperčanov potrebný priestor na to, aby mohla konať v súlade so svojou úlohou legitímnej komunity na ostrove, čo je právo zaručené ústavou Cyperskej republiky; opätovne vyzýva Komisiu, aby zintenzívnila svoje úsilie o spoluprácu s komunitou tureckých Cyperčanov s cieľom uľahčiť riešenie cyperskej otázky a pripomína, že jej miesto je v Európskej únii; vyzýva všetky zúčastnené strany, aby preukázali odvážnejší prístup k zbližovaniu komunít; zdôrazňuje, že je potrebné, aby sa po komplexnom vyriešení cyperskej otázky na

celom ostrove uplatňoval právny poriadok EÚ; berie na vedomie výročnú správu vysokého komisára OSN pre ľudské práva a generálneho tajomníka OSN o Cypre; je naďalej znepokojený obmedzovaním slobody prejavu a slobody médií vrátane násilia alebo hrozieb násilia voči aktivistom v oblasti ľudských práv z radov tureckých Cyperčanov, a najmä novinárom, ktorí kritizovali vplyv Turecka, ako je novinár z radov tureckých Cyperčanov Şener Levent a predseda Únie tureckých novinárov na Cypre Ali Kişmir; berie na vedomie významnú prácu Výboru pre nezvestné osoby na Cypre a žiada, aby turecká armáda zlepšila prístup do okupovaných vojenských zón, prístup k svojim vojenským archívom a informáciám o transfere pozostatkov na nové pohrebiská;

43. zdôrazňuje význam posilnenia spolupráce medzi EÚ a Tureckom v otázkach regionálnej bezpečnosti, najmä vzhľadom na meniace sa geopolitické prostredie; v tejto súvislosti opätovne potvrdzuje strategický a geopolitický význam Turecka, ktoré je aj spojencom v NATO, a jeho rastúcu prítomnosť, vplyv, mediačnú a sprostredkovateľskú úlohu v oblastiach, ktoré majú zásadný význam pre medzinárodnú bezpečnosť a strategické záujmy EÚ, ako je oblasť Čierneho mora vrátane Ukrajiny, Zakaukazsko a Blízky východ, ako aj v iných relevantných oblastiach spolupráce, ako je riadenie migrácie, boj proti terorizmu a energetická bezpečnosť; berie na vedomie, že Turecko sa naďalej aktívne zúčastňuje na misiách a operáciách krízového riadenia EÚ a významne k nim prispieva; zdôrazňuje, že pragmatická spolupráca s Tureckom v oblasti bezpečnosti a obrany sa môže posilniť, ak slúži vzájomným strategickým záujmom; je však naďalej náležite znepokojený tým, že Turecko naďalej vylučuje členský štát zo spolupráce s NATO; vyzýva Turecko, aby nezneužívalo svoje členstvo v NATO na blokovanie spolupráce medzi EÚ a NATO;

44. vyjadruje poľutovanie nad nízkym zosúladením Turecka so spoločnou zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ (ďalej len „SZBP“), ktoré sa znížilo zo 6 % v roku 2024 na rekordne nízku úroveň 4 % v roku 2025; konštatuje však, že tento ukazovateľ, založený výhradne na štatistikách o zosúladení s vyhláseniami PK/VP a rozhodnutiami Rady o sankciách, nemusí plne zachytávať všetky úrovne angažovanosti a dialógu v rámci zahraničnej a bezpečnostnej spolupráce; v tomto zmysle víta nedávne zvýšenie úrovne dialógu s EÚ a aktívnu účasť a významný príspevok k misiám a operáciám krízového riadenia EÚ v rámci spoločnej bezpečnostnej a obrannej politiky; berie na vedomie rastúci protizápadný postoj tureckých orgánov; vyjadruje znepokojenie nad jeho možnými dôsledkami pre záujmy EÚ na západnom Balkáne, v čiernomorskom regióne, v Zakaukazsku, v Stredozemí a na Blízkom východe; domnieva sa však, že v súčasnej geopolitickej situácii je dôležité preskúmať možnosti spolupráce s Tureckom v kontexte súčasných a budúcich politík EÚ v oblasti bezpečnosti a obrany; naliehavo však vyzýva turecké orgány, aby urýchlene riešili mimoriadne nízku úroveň zosúladenia krajiny so SZBP a odstránili ďalšie kľúčové prekážky pri zabezpečovaní

potrebnej dôvery medzi partnermi a spojencami, ako je napríklad udržiavanie *casus belli* voči jednému členskému štátu EÚ, spochybňovanie zvrchovanosti iných členských štátov alebo ponechanie si systému protivzdušnej obrany S-400 ruskej výroby; so znepokojením berie na vedomie, že Turecko požiadalo o členstvo v BRICS+, pričom v súčasnosti má štatút partnerstva, a o tom istom uvažuje v súvislosti so Šanghajskou organizáciou pre spoluprácu; vyjadruje vážne znepokojenie nad zásadným nesúladom potenciálneho plného členstva Turecka v BRICS+ s procesom pristúpenia k EÚ; zdôrazňuje, že takáto angažovanosť odrážajúca neliberálny model globálneho a regionálneho riadenia by mohla skomplikovať úsilie o komplexnejšie partnerstvo medzi EÚ a Tureckom;

45. uznáva úsilie Turecka v súvislosti s útočnou vojnou Ruska proti Ukrajine, pokiaľ ide o jeho podpornú a potenciálnu sprostredkovateľskú úlohu, ktoré spočíva v usporiadaní niekoľkých priamych rozhovorov medzi oboma stranami v Istanbule, ako aj v poskytovaní vojenskej, diplomatickej a humanitárnej pomoci Ukrajine vrátane obranného vybavenia, čo prispelo k obrannému úsiliu Ukrajiny; uznáva, že Turecko tradične zastáva pozíciu nepodporujúcu sankcie prijaté mimo rámca OSN; naďalej však vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že Turecko sa nepripája k reštriktívnym opatreniam EÚ voči Rusku, ale víta opatrenia, ktoré prijalo s cieľom zabrániť obchádzaniu sankcií cez turecké územie, ako napríklad zabrániť spätnému vývozu spoločných položiek s vysokou prioritou, čo prinieslo určité výsledky, a vyzýva na zosúladenie so sankčným rámcom EÚ voči Rusku; naliehavo vyzýva turecké orgány, aby zvýšili svoje úsilie pri odhaľovaní a predchádzaní obchádzaniu reštriktívnych opatrení, najmä pokiaľ ide o položky vyspelých technológií, ktoré Rusko používa na vojenské účely, aby zabránili „falošnému tranzitu“ týchto položiek do Ruska cez strednú Áziu, aby rozšírili tieto opatrenia na ďalší hospodársky kritický tovar, znížili používanie energetických zdrojov pochádzajúcich z Ruska a aby riešili riziká spojené s ruskou „tieňovou flotilou“ z hľadiska námornej a environmentálnej bezpečnosti; ďalej vyjadruje znepokojenie nad tým, že Turecko neobmedzilo činnosť ruských štátom kontrolovaných médií v súvislosti s ruskou agresívnou vojnou proti Ukrajine; konštatuje rozšírenú prítomnosť proruských naratívov a dezinformácií spojených s Ruskom v tureckom informačnom priestore, najmä pokiaľ ide o Ukrajinu, NATO a energetickú bezpečnosť; vyzýva Turecko, aby posilnilo úsilie zamerané na boj proti zahraničnej manipulácii s informáciami a dezinformáciám; so znepokojením konštatuje, že prostredníctvom plynovodov TurkStream a Blue Stream je Turecko hlavným dovozcom zemného plynu z Ruska, ako aj hlavným zdrojom ropy a ropných produktov; opätovne vyjadruje znepokojenie nad úzkou spoluprácou Turecka s Ruskom pri výstavbe veľkých jadrových elektrární vrátane jadrovej elektrárne Akkuyu, ktorá má byť uvedená do prevádzky v roku 2026 a ktorú vlastní a bude prevádzkovať ruská štátna korporácia pre atómovú energiu Rosatom; naliehavo vyzýva tureckú vládu, aby sa

pripojila k Dohovoru z Espoo, ktorý zaväzuje zmluvné strany, aby navzájom informovali susedné krajiny a radili sa o zvažovaných veľkých projektoch, ktoré by mohli mať podstatný nepriaznivý cezhraničný vplyv na životné prostredie;

46. vyjadruje obavy v súvislosti s úzkymi diplomatickými, hospodárskymi a energetickými vzťahmi Turecka s Iránskou islamskou republikou vrátane pravidelného kontaktu na vysokej úrovni, trvalých obchodných vzťahov a pokračujúceho dovozu iránskeho plynu; vyjadruje poľutovanie nad tým, že sa Turecko nezosúladilo s reakciou EÚ na násilné zásahy Iránu proti demonštrantom vrátane reštriktívnych opatrení týkajúcich sa Zboru islamských revolučných gárd (IRGC); berie na vedomie nedávny súdny vývoj v Spojených štátoch týkajúci sa spoločnosti Halk Bankası A.Ş. (Halkbank) vrátane konaní súvisiacich s vyhýbaním sa sankciám a schémami prania špinavých peňazí; vyzýva Turecko, aby sa postupne prispôsobilo pozíciám SZBP EÚ a sankčnému režimu; so znepokojením konštatuje, že vojenské operácie proti iránskemu režimu budú mať pre Turecko vzhľadom na jeho geografickú blízkosť dôsledky, a to aj prostredníctvom vedľajších účinkov, najmä pokiaľ ide o obnovenie migračných tlakov; zdôrazňuje význam regionálnej koordinácie a úzkej spolupráce s Tureckom a ďalšími medzinárodnými partnermi v tomto smere;

47. víta dlhodobý postoj Turecka v prospech riešenia izraelsko-palestínskeho konfliktu v podobe dvoch štátov, ktorý je v súlade s postojom EÚ, a jeho aktívnu účasť v „globálnej koalícii pre riešenie v podobe dvoch štátov“ na jeho realizáciu; víta príspevok Turecka k sprostredkovateľskému úsiliu pri prímerí v Gaze a v súvislosti s mierovým samitom o Gaze v októbri 2025 v Šarm aš-Šajchu; odsudzuje aktívnu podporu tureckých orgánov týkajúcu sa skupiny Hamas, ktorá je na zozname teroristických skupín EÚ, a to že Turecko ju odmietlo označiť za teroristickú organizáciu, čo nie je v súlade so zahraničnou a bezpečnostnou politikou EÚ; vyjadruje poľutovanie nad tým, že Turecko neodsúdilo útok Hamasu na Izrael zo 7. októbra 2023; varuje pred spoluprácou Turecka s regionálnymi aktérmi spájanými s extrémistickou agendou a upozorňuje, že takéto väzby by mohli skomplikovať vzťahy medzi EÚ a Tureckom a ovplyvniť regionálnu stabilitu; vyzýva Turecko, aby zostalo pevne zakotvené v multilaterálnom systéme, ktorého jadrom je Organizácia Spojených národov, ako základnom rámci na dosiahnutie komplexného, spravodlivého a trvalého riešenia izraelsko-palestínskeho konfliktu;

48. berie na vedomie zvýšený vplyv Turecka na vývoj v Sýrii po páde Asadovho režimu, a jeho intenzívnu angažovanosť v súčasných sýrskych dočasných orgánoch, ktorá zahŕňa aj poskytovanie vojenského výcviku a poradenskej podpory; je naďalej znepokojený pretrvávajúcou prítomnosťou tureckých síl v krajine a zapojením Tureckom podporovaných ozbrojených skupín do posledných prípadov násilia na severe a severovýchode Sýrie, a to aj proti

skupinám, ktoré zohrali rozhodujúcu úlohu v medzinárodnom boji proti teroristickej organizácii Dá’iš; odsudzuje zriadenie dlhodobej vojenskej infraštruktúry a administratívnych štruktúr v okupovaných oblastiach pod tureckou kontrolou; vyzýva Turecko, aby konštruktívne spolupracovalo so sýrskymi orgánmi na dodržiavaní zvrchovanosti a územnej celistvosti Sýrie a riešilo jej bezpečnostné problémy v plnom súlade s medzinárodným právom a súčasne zabezpečilo, aby všetci Sýrčania vrátane Kurdov mohli využívať bezpečnosť a základné práva, a aby sa zdržalo akéhokoľvek zasahovania do vnútorných procesov v Sýrii; odsudzuje útoky na civilné obyvateľstvo počas poslednej epizódy násilia medzi sýrskou armádou a demokratickými silami pod kurdským vedením (SDF), ktoré viedli k početným úmrtiam a vysídleniu veľkého počtu civilistov, ako aj nedostatočný prístup k humanitárnej pomoci; vyjadruje nádej, že posledná dohoda medzi sýrskou dočasnou vládou a SDF, v ktorej sa predpokladá postupná integrácia kurdských síl a inštitúcií do štátu a historické uznanie kurdských kultúrnych, jazykových a občianskych práv, umožní stabilitu severovýchodného regiónu Sýrie, ktorá je kľúčová pre úspech inkluzívnej politickej transformácie v krajine; varuje, že akékoľvek vážne zhoršenie regionálnej bezpečnosti by mohlo podporiť opätovný vzostup organizácie Dá’iš; zdôrazňuje, že akýkoľvek presun dospelých bojovníkov Dá’iš alebo podozrivých osôb pochádzajúcich zo zadržiavacích zariadení v Sýrii do Turecka alebo cez Turecko musí naďalej podliehať účinným opatreniam týkajúcim sa väzby, monitorovania a výmeny informácií, a to aj v prípade cezhraničných presunov; berie na vedomie významné investície potrebné na obnovu sýrskeho hospodárstva a uznáva záujem Turecka prispieť k tomuto úsiliu; vyjadruje podporu úzkej a konštruktívnej spolupráci medzi EÚ a Tureckom v tejto oblasti;

49. opätovne potvrdzuje svoju podporu normalizácii vzťahov medzi Arménskom a Tureckom v záujme zmierenia, dobrých susedských vzťahov, regionálnej stability a bezpečnosti a sociálno-hospodárskeho rozvoja a víta doteraz dosiahnutý pokrok vrátane zjednodušenia niektorých vízových postupov, príprav na nadchádzajúce otvorenie hraníc pre štátnych príslušníkov tretích krajín a držiteľov diplomatických pasov a obnovenie priamych letov spoločnosti Turkish Airlines; vyzýva Turecko, aby v tomto procese pevne napredovalo na základe vlastných zásluh bez toho, aby záviselo od svojich vzťahov s treťou krajinou; vyzýva obe krajiny, aby naďalej pracovali na lepšom prepojení s cieľom uľahčiť pozemné spojenie medzi Európou a Áziou, ako aj podporiť historické zmierenie, zlepšiť podnikateľské prostredie a posilniť medziľudské kontakty; podporuje úsilie Komisie o predloženie programu EÚ pre medziregionálne prepojenie, ktorý zahŕňa Turecko, Arménsko a Azerbajdžan, vrátane projektov, ako je železničná trať Kars – Tbilisi – Baku, ktoré má veľký potenciál prispieť k regionálnej stabilite a hospodárskemu a sociálnemu rozvoju; nabáda Turecko, aby podporovalo mierový proces medzi Arménskom a Azerbajdžanom a opätovne nabáda Turecko, aby uznalo genocídu Arménov s cieľom pripraviť pôdu pre

skutočné zmierenie medzi tureckým a arménskym národom a aby plne dodržiavalo svoje záväzky týkajúce sa ochrany arménskeho kultúrneho dedičstva;

Širšie vzťahy medzi EÚ a Tureckom

50. opakuje svoje pevné presvedčenie, že nad rámec prístupového procesu, ktorý je v súčasnosti na mŕtvom bode z dôvodu nedodržiavania kodanských kritérií a nedostatočných demokratických reforiem, je Turecko krajinou strategického významu; zdôrazňuje význam udržiavania konštruktívneho dialógu a prehlbovania spolupráce v oblastiach spoločného strategického záujmu, a to aj vo vzťahu k Cypru, a to postupným, primeraným a zvratným spôsobom a v súlade so závermi Európskej Rady z apríla 2024; opätovne potvrdzuje, že EÚ je naďalej odhodlaná usilovať sa o čo najlepšie vzťahy s Tureckom založené na dialógu, rešpekte a vzájomnej dôvere, v súlade s medzinárodným právom a dobrými susedskými vzťahmi;

51. v tejto súvislosti víta posilnenie vzťahov medzi EÚ a Tureckom nad rámec prístupového procesu v oblastiach spoločného záujmu a v súlade s odporúčaniami spoločného oznámenia o vzťahoch medzi EÚ a Tureckom z 29. novembra 2023, a to postupným, primeraným a zvratným spôsobom; ďalej víta nedávne dialógy na vysokej úrovni o obchode a hospodárstve, migrácii a bezpečnosti, klíme a vede, výskume, technológiách a inováciách; opätovne vyzýva na obnovenie všetkých príslušných dialógov na vysokej úrovni a na vytvorenie štruktúrovaných dialógov na vysokej úrovni o sektorovej spolupráci, ak to bude potrebné na riešenie ďalších spoločných výziev;

52. podporuje prehĺbenie programu prepojenosti s Tureckom v oblasti energetiky, dopravy, digitálnych a medziľudských kontaktov v súlade s právom EÚ a medzinárodným právom ako príklad dobrej pragmatickej a vzájomne prospešnej spolupráce s potenciálom podporiť mier a stabilitu v regióne; zdôrazňuje strategický význam urýchleného dokončenia kľúčových projektov v oblasti infraštruktúry, ktoré zlepšujú prepojenie medzi EÚ a Tureckom v súlade s rozšírenými transeurópskymi sieťami; zdôrazňuje význam Turecka pre rozvoj a fungovanie iniciatív v oblasti transkontinentálnej prepojenosti vrátane čoraz dôležitejšej alternatívnej obchodnej trasy medzi Európou a Áziou (stredný koridor), ktorá by mohla významne prispieť k posilneniu odolnosti dodávateľského reťazca EÚ a hospodárskej spolupráce a môže zohrávať dôležitú úlohu pri presadzovaní širších cieľov strategickej autonómie EÚ; naliehavo žiada o včasné vybudovanie čiernomorského diaľničného okruhu a železničných spojení; víta pripravenosť Turecka investovať do výstavby čiernomorskej diaľnice spájajúcej Turecko, Bulharsko a Rumunsko;

53. vyzýva Komisiu, aby po úspešných skúsenostiach s inými kandidátskymi krajinami prijala potrebné opatrenia na čo najskoršie

rozšírenie programu roamingu za vnútroštátne ceny aj na Turecko; vyzýva Komisiu, aby zvážila prácu na rozšírení jednotnej oblasti platieb v eurách a ďalších príslušných programov s cieľom posilniť medziľudské kontakty; víta dobrý pokrok v sledovanom období v oblasti spolupráce vo vede a výskume, najmä v súvislosti s účasťou v programe Horizont Európa; podporuje účasť Turecka v mechanizme EÚ v oblasti civilnej ochrany a vyzýva na prehĺbenie spolupráce medzi EÚ a Tureckom v oblasti civilnej ochrany a odolnej infraštruktúry s dôrazom na potrebu posilniť decentralizované kapacity samospráv, účasť občianskej spoločnosti, lepšiu koordináciu a komunikáciu s verejnosťou;

54. opakuje svoj názor, že je potrebné plné vykonávanie a modernizácia colnej únie EÚ, najmä vzhľadom na súčasné geopolitické prostredie; uvedomuje si význam, ktorý veľké odvetvia hospodárstva EÚ a Turecka pripisujú aktualizácii tohto nástroja, ktorý je v platnosti už viac ako 30 rokov; je pripravený podporiť modernizovanú colnú úniu so širšou, vzájomne prospešnou pôsobnosťou, ktorá by mohla zahŕňať značné hospodárske a strategické výhody pre oboch partnerov, posilnenie obchodu, investícií a odolnosti dodávateľského reťazca, naštartovanie digitálnej a zelenej transformácie, verejného obstarávania a záväzkov v oblasti udržateľného rozvoja a prispieť k hospodárskej bezpečnosti EÚ i Turecka; zdôrazňuje však, že súhlas Európskeho parlamentu na konci procesu si vyžaduje, aby takáto modernizácia bola založená na prísnej podmienenosti týkajúcej sa ľudských práv a základných slobôd, dodržiavania medzinárodného práva, SZBP a dobrých susedských vzťahov vrátane plného vykonávania dodatkového protokolu o rozšírení Ankarskej dohody zo strany Turecka na všetky členské štáty bez výnimky a nediskriminačným spôsobom a zahŕňala opatrenia na podporu zelenej transformácie a pomoc pre MSP pri prispôsobovaní sa; víta pozitívne kroky vrátane zníženia obchodných prekážok, ktoré boli zaznamenané v poslednom období aj po uskutočnení dialógu na vysokej úrovni o obchode;

55. zdôrazňuje význam pripravovaných iniciatív Komisie, ako je akt na urýchlenie rozvoja priemyslu a prístup „Made in Europe“, pre obchod medzi EÚ a Tureckom, s možnými prísnymi požiadavkami, ktoré by si mohli v konečnom dôsledku vyžiadať revíziu pravidiel EÚ v oblasti verejného obstarávania a vážne ovplyvniť už zastaranú colnú úniu medzi EÚ a Tureckom; víta skutočnosť, že v návrhu Komisie na akt na urýchlenie rozvoja priemyslu sa už stanovuje, že obsah pochádzajúci od partnerov, s ktorými EÚ uzavrela dohodu o vytvorení zóny voľného obchodu alebo colnej únie, ako je napríklad Turecko, sa považuje za obsah pochádzajúci z EÚ; podporuje tento prístup a žiada, aby sa v budúcnosti navrhli ďalšie príslušné právne predpisy v rovnakom duchu, aby sa naďalej zohľadňoval význam ďalšej integrácie trhov a hospodárstiev kandidátskych krajín, najmä tých, ktoré majú s EÚ colnú úniu;

56. s hlbokým poľutovaním konštatuje, že Turecko nedosiahlo žiadny pokrok pri plnení kritérií potrebných na liberalizáciu vízového režimu; opakuje svoju ochotu začať proces liberalizácie vízového režimu, hneď ako turecké orgány v plnej miere splnia šesť jasných zostávajúcich kritérií nediskriminačným spôsobom voči všetkým členským štátom EÚ a zároveň sa zosúladia s vízovou politikou EÚ; vyjadruje poľutovanie nad skutočnosťou, že turecí občania čelia problémom so žiadosťami o víza a prihláškami pre členské štáty EÚ z dôvodu výrazného nárastu dopytu a obáv zo zneužívania systému; uznáva však politický záväzok zlepšiť prístup k vízam a vyzýva na zintenzívnenie úsilia oboch strán o riešenie zostávajúcich technických a administratívnych prekážok; vyzýva členské štáty, aby zvýšili zdroje vyčlenené na túto oblasť; podporuje opatrenia na zjednodušenie vízového režimu, najmä pokiaľ ide o podnikateľské činnosti a študentov v rámci programu Erasmus; vyjadruje hlboké poľutovanie nad neustálymi pokusmi tureckých orgánov obviňovať EÚ z toho, že v tejto oblasti nedosiahla pokrok, hoci oni sami neprijali žiadne potrebné kroky na splnenie zostávajúcich kritérií; pripomína Turecku, že nedostatočný hmatateľný a súhrnný pokrok, pokiaľ ide o nesplnené podmienky, má priamy vplyv na podnikateľské činnosti a študentov v rámci programu Erasmus; vyjadruje poľutovanie nad tým, že turecká vláda zneužíva špeciálne pasy, ktorých počet nie je známy, pričom neprijíma potrebné opatrenia na dosiahnutie pokroku smerom k rámcu, ktorý by mohol byť prínosom pre celé obyvateľstvo; vyzýva tureckú vládu, aby riešila zostávajúce prekážky, ktoré bránia opätovnému otvoreniu dialógu o liberalizácii vízového režimu, a rovnako vyzýva Radu, aby sa po prijatí týchto krokov sama angažovala; berie na vedomie rozhodnutie EÚ a členských štátov zaviesť kaskádový vízový rámec 15. júla 2025;

57. víta opätovné zapojenie Európskej investičnej banky v Turecku a Tureckej investičnej platforme v rámci Európskeho fondu pre udržateľný rozvoj, ktoré umožňuje silnejšiu podporu investícií prostredníctvom záručných programov v rámci troch zastrešujúcich politických priorít, a to Zelenej dohody, stratégie Global Gateway, ako aj zamestnanosti a rastu v súlade s príslušnými podmienkami o dodržiavaní hodnôt EÚ; zdôrazňuje, že je potrebné zabezpečiť, aby žiadne programy EÚ neboli prospešné pre subjekty v Turecku, ktoré nedodržiavajú základné hodnoty EÚ;

58. podporuje rozhodnutie, ktoré prijala zložka EÚ spoločného parlamentného výboru EÚ – Turecko, odložiť 82. zasadnutie naplánované na 14. a 15. apríla 2025 v Ankare v dôsledku zadržania a zatknutia istanbulského starostu Ekrema İmamoğlua a ďalších osôb; naďalej zastáva názor, že parlamentný dialóg zostáva kľúčovou súčasťou vzťahov medzi EÚ a Tureckom, a vyjadruje nádej, že práca spoločného parlamentného výboru bude čoskoro obnovená, keď to podmienky umožnia; vyjadruje poľutovanie nad rozhodnutím tureckých orgánov nepozvať Európsky parlament na pozorovanie prezidentských a parlamentných volieb v máji 2023 v súvislosti s obvineniami z nespravodlivého zaobchádzania, pričom poznamenáva,

že Parlamentné zhromaždenie Rady Európy a Parlamentné zhromaždenie Organizácie pre bezpečnosť a spoluprácu v Európe boli pozvané; vyjadruje nádej, že na akékoľvek nadchádzajúce voľby v krajine bude prizvaná pozorovateľská misia Európskeho parlamentu;

Napredovanie v oblasti vzťahov medzi EÚ a Tureckom

59. opakuje svoj názor, že turecká vláda zanedbáva potrebné opatrenia na riešenie základných demokratických nedostatkov v krajine, a preto sa naďalej domnieva, že proces pristúpenia Turecka k EÚ nemožno za súčasných okolností obnoviť, a to s uznaním demokratických a proeurópskych očakávaní veľkej časti tureckej spoločnosti; berie na vedomie nedávne výzvy významných predstaviteľov opozície, ktorí sa vyjadrili za obnovenie spolupráce a obnovenie prístupových rozhovorov; vyjadruje uznanie tomuto inovačnému a odvážnemu prístupu; zostáva však skeptický, pokiaľ ide o jeho podporu, ak nebude mať od tureckej vlády jasný signál o jej ochote znovu sa vydať na cestu smerom k členstvu v EÚ prostredníctvom konkrétnych a vierohodných krokov;

60. pripomína, že prístupový proces je rovnako ako v prípade iných kandidátskych krajín podmienený úplným splnením kodanských kritérií a normalizáciou vzťahov so všetkými členskými štátmi EÚ; zdôrazňuje, že kľúčom k pokroku v užšej spolupráci medzi EÚ a Tureckom je aj naďalej konštruktívna angažovanosť Turecka, a to aj v súvislosti s cyperskou otázkou,; v tejto súvislosti sa domnieva, že turecké orgány by pri presadzovaní svojich deklarovaných ambícií v rámci EÚ mali klásť menší dôraz na schopnosti krajiny v oblasti bezpečnosti a obrany a namiesto toho sa zaoberať vážnou demokratickou situáciou v krajine; konštatuje, že je odhodlaný pokročiť v prístupovom procese za predpokladu, že turecká vláda podnikne tieto potrebné kroky;

61. naďalej nabáda tureckú vládu, aby sa konštruktívne obrátila na inštitúcie a členské štáty EÚ s cieľom ďalej pracovať na užšom, dynamickejšom a strategickejšom partnerstve nad rámec v súčasnosti pozastaveného prístupového procesu na základe príslušných záverov Rady a Európskej rady a stanovených podmienok; trvá na tom, že je potrebné začať proces úvah o tom, ako môže tento nový konštruktívny a progresívny rámec pre vzťahy medzi EÚ a Tureckom založený na dodržiavaní demokratických zásad, zásad právneho štátu a základných práv zahŕňať záujmy všetkých zúčastnených strán; zdôrazňuje potrebu posilniť partnerstvo medzi EÚ a Tureckom, napríklad modernizáciou a posilnením súčasnej dohody o pridružení;

62. zastáva však názor, že pokračujúci úpadok demokracie a právneho štátu v blízkej budúcnosti spôsobí len ďalšie vzďaľovanie sa krajiny od EÚ a oslabenie dôvery, ktorá je potrebná pre skutočné posilnenie spolupráce a partnerstva v oblastiach spoločného záujmu, ako sú obchod, energetika alebo bezpečnosť;

63. domnieva sa, že je v záujme EÚ prehodnotiť, akým spôsobom môže Turecko zostať zakotvené v EÚ nielen, pokiaľ ide o normy, ale aj o hodnoty a zásady, a navrhnúť politické iniciatívy v súlade s týmto cieľom; vyjadruje znepokojenie nad postupnou konsolidáciou ďalšieho autokratického systému na hraniciach EÚ, keďže takýto vývoj má priame a ďalekosiahle dôsledky pre dlhodobé záujmy a stabilitu Únie; naliehavo vyzýva všetky inštitúcie EÚ, členské štáty a Európsku radu, aby dôrazne riešili pretrvávajúci úpadok demokracie a porušovanie ľudských práv v Turecku, najmä pokiaľ ide o pretrvávajúcu likvidáciu pluralitnej demokracie, pretože to nie je v rozpore s úsilím o čo najlepšie vzťahy medzi EÚ a touto krajinou; vyzýva Komisiu a Európsku službu pre vonkajšiu činnosť, aby zabezpečili, že programy vysokých úradníkov, ktorí navštívia Turecko, budú zahŕňať pluralitné zastúpenie politických subjektov a subjektov občianskej spoločnosti, aby sa získal ucelenejší pohľad na krajinu;

64. opakuje svoje maximálne odhodlanie zachovať podporu nezávislej občianskej spoločnosti v Turecku; vyzýva Komisiu, aby zachovala a zvýšila svoju politickú a finančnú podporu dynamickej a prodemokratickej občianskej spoločnosti v Turecku, ktorej úsilie môže prispieť k vytvoreniu politickej vôle potrebnej na prehĺbenie vzťahov medzi EÚ a Tureckom; zastáva názor, že hoci prístupy založené na stimuloch a transakciách v mnohých oblastiach spolupráce medzi EÚ a Tureckom fungujú, nepodarilo sa im dosiahnuť pokrok v demokratizácii krajiny; v tejto súvislosti zdôrazňuje, že obnovenie prístupového procesu závisí najmä od neochvejnej politickej vôle orgánov a spoločnosti Turecka stať sa plnohodnotnou demokraciou, ktorú mu EÚ nemôže nanútiť;

65. opakuje svoju požiadavku posilniť a prehĺbiť vzájomné poznanie a porozumenie medzi spoločnosťami Turecka a EÚ, podporovať kultúrny rast, sociálno-kultúrne výmeny a bojovať proti všetkým prejavom sociálnych, náboženských, etnických alebo kultúrnych predsudkov; v tejto súvislosti zdôrazňuje význam uľahčovania výmeny medzi ľuďmi pre vzťahy medzi EÚ a Tureckom, najmä pre podporu demokracie, právneho štátu a ľudských práv; nabáda Turecko a EÚ, aby presadzovali spoločné hodnoty, najmä podporou mladých ľudí;

°

° °

66. poveruje svoju predsedníčku, aby postúpila toto uznesenie predsedovi Európskej rady, Rade a Komisii; žiada, aby sa toto uznesenie preložilo do turečtiny a postúpilo prezidentovi, vláde a parlamentu Tureckej republiky.